

USTAVNI SUD CRNE GORE
U-III br.531/21
03. mart 2025. godine
Podgorica

mr TEA GORJANAC PRELEVIĆ
-izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava-

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 130/VII

PODGORICA

U prilogu ovog akta dostavljamo vam Odluku Ustavnog suda u predmetu U-III br.531/21 od 21. februara 2025. godine.

GENERALNA SEKRETARKA
dr Biljana Damjanović

Ustavni sud Crne Gore, u Prvom vijeću za meritorno odlučivanje o ustavnim žalbama, u sastavu: sudija Snežana Armenko, predsjednica Vijeća i sudije Faruk Resulbegović i Momirka Tešić, članovi Vijeća, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, člana 48 tačka 3 i člana 76 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore («Službeni list Crne Gore», br.11/15), na sjednici Vijeća, 21. februara 2025. godine, donio je

ODLUKU

I USVAJA SE ustavna žalba.

II UTVRĐUJE SE da je podnosiocu ustavne žalbe u materijalnom aspektu, povrijeđeno pravo zabrane mučenja garantovano članom 28 Ustava Crne Gore i članom 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

III UTVRĐUJE SE da je podnosiocu ustavne žalbe u procesnom aspektu, povrijeđeno pravo zabrane mučenja garantovano članom 28 Ustava Crne Gore i članom 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, time što nije zadovoljen princip temeljnosti, sveobuhvatnosti i razumne brzine postupanja.

IV UKIDA SE presuda Višeg suda u Podgorici Kž. br. 522/20, od 10. septembra 2020. godine i predmet vraća tom sudu na ponovni postupak i odlučivanje, zbog povrede procesnog aspekta člana 28 Ustava Crne Gore i člana 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Obrazloženje

I POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM CRNE GORE

1. Miloš Kruščić, iz Nikšića, koga zastupa mr Tea Gorjanac Prelević, izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava, podnio je blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu, zbog povrede prava iz člana 28 Ustava Crne Gore i člana 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, zbog nedjelotvornog postupanja državnog organa – nadležnog državnog tužilaštva po krivičnoj prijavi povodom događaja od 14. i 15. januara 2015. godine kao i zbog neadekvatnog kažnjavanja od strane Višeg suda u Podgorici.

2. U ustavnoj žalbi je, u bitnom navedeno, da su 14. i 15. januara 2015. godine, u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija (ZIKS), službenici ZIKS-a zlostavljali 12 ili 13 osuđenika, za koje su pretpostavljali da su prethodno nasrnuli na njihove kolege, službenike obezbjeđenja. Ovom je prethodio događaj od 14. januara, kada je oko 14:30 h, u Kazneno-popravnog domu (posebno obezbijeđenom dijelu ZIKS-a), jedan broj osuđenika negodovao zbog smještaja jednog zatvorenika u "B" paviljon, a kada su ih službenici obavijestili da o tome nema pregovora, došlo je do fizičkog sukoba u kome je nekoliko osuđenika teže povrijedilo i nekoliko službenika obezbjeđenja. Službenici ZIKS-a su primijenili silu prema osuđenicima koji su učestvovali u incidentu da bi uspostavili red, a osuđenici, koje je Uprava

br. na do K u

ZIKS-a identifikovala kao moguće učesnike incidenta, su odmah premješteni u Disciplinsko odjeljenje, u okviru Kazneno – popravnog doma. Istog dana, oko 17,00h, predstavnici Ombudsmana obavili su razgovor sa osuđenima koji su smješteni u Disciplinskom odjeljenju i tom prilikom na njima nijesu primijetili povrede. Međutim, i Ombudsman i državni tužilac su naknadno zaključili da su službenici ZIKS-a, posle odlaska predstavnika Ombudsmana, u večernjim časovima 14. januara, i sutradan oko podneva, neopravdano primijenili sredstva prinude prema osuđenima smještenim u Disciplinskom odjeljenju, sve u namjeri da ih nezakonito kazne zbog učešća u incidentu. Činjenica da je do torture došlo tek po odlasku Ombudsmana iz zatvora, koga je Uprava ZIKS-a prethodno pozvala da bi se uvjerio da osuđenici nijesu zlostavljani, ukazuje na planirano organizovano djelovanje u pravcu izvršenja krivičnih djela mučenja i zlostavljanja. Ombudsman je naknadno utvrdio i objavio da su zatvorski službenici organizovano, u grupi, prebijali zatvorenike. Vrsta povreda i način povređivanja, koje je utvrdio sudski vještak, nesumnjivo su doveli do zaključka da su službenici zatvorenike udarali nogama, rukama i gumenom palicom, dok su bili u pognutom položaju tijela, glavom prema podu, sa liscama na rukama iza leđa, ranjivi i nemoćni da pruže otpor. Ombudsman je utvrdio da primjena sredstava prinude u tolikom obimu i prema tolikom broju lica nema opravdanja, imajući u vidu da nije bila potrebna da bi se savladao njihov eventualni otpor, spriječilo bjekstvo, odbio fizički napad na službeno lice ili drugo lice lišeno slobode, spriječilo nanošenje povrede drugom licu, samopovređivanje i prouzrokovanje materijalne štete. Osuđenici su u to vrijeme već bili pod kontrolom i nije bilo osnova da se prema njima primjenjuju sredstva prinude. U slučaju podnosioca ustavne žalbe, utvrđeno je da su 15. januara 2015. godine osuđeni zatvorski službenici u Disciplinskom odjeljenju Kazneno popravnog doma, u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija u Spuzi, zajedno sa više neidentifikovanih službenika, kao službena lica, u vršenju službe, podnosiocu ustavne žalbe nanijeli veliku bol sa ciljem da ga nezakonito kazne zbog događaja od 14. januara 2015. godine, na način što su ga izveli iz sobe u kojoj je boravio u "B" paviljonu, nakon čega su ga doveli do Disciplinskog odjeljenja i prilikom smještaja u boks istom zadali više udaraca službenim palicama - pendrecima u tijelo. Vještak medicinske struke prof. dr Dragana Čukić, u svom mišljenju od 14. februara 2015. godine, konstatovala je sledeće povrede kod podnosioca ustavne žalbe: blagi otok u lijevom sljepoočnom predjelu, oguljotina pokrivena krustom u desnom obrvnom predjelu, krvni podliv na lijevoj bočnoj strani grudnog koša, tri nepravilna krvna podliva u lijevom lopatičnom predjelu i da je podnosilac žalbe pretrpio najmanje šest udaraca tupim mehaničkim oruđem. Optužnicom, koja je podignuta dvije i po godine kasnije, 29. juna 2017. godine, dva službenika obezbjeđenja su okrivljena za krivično djelo mučenje podnosioca ustavne žalbe 15. januara 2015. godine, kome su nanijeli šest udaraca pendrekom po leđima u namjeri da ga nezakonito kazne zbog pretpostavljenog učešća u napadu na stražare. Oni su prvobitno prvostepenom presudom osuđeni na kaznu zatvora za krivično djelo mučenje u trajanju od šest mjeseci, a nakon ukidanja presude od strane Višeg suda u Podgorici, Osnovni sud u Danilovgradu je 3. maja 2019. godine donio presudu kojom je okrivljenima izrečena kazna zatvora u trajanju od po četiri mjeseca. Na presudu je žalbu izjavio branilac okrivljenih, a Viši sud u Podgorici je uvažio žalbu i presudom Kž. br. 688/19, od 30. decembra 2019. godine okrivljene oslobodio od optužbe. Na ovu presudu Višeg suda u Podgorici, oznake Kž. br. 688/19, od 30. decembra 2019. godine žalbu je izjavilo Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici, a Vrhovni sud Crne Gore je rješenjem Kž.

br. 14/20, od 23. juna 2020. godine ukinuo presudu Višeg suda u Podgorici i predmet vratio na ponovni postupak i odlučivanje. Viši sud u Podgorici je dana 10. septembra 2020. godine donio presudu Kž. br. 522/20, kojom je preinačena presuda Osnovnog suda u Danilovgradu, K. br. 55/18, od 3. maja 2019. godine i okrivljenima je izrečena uslovna osuda (kazna zatvora u trajanju od četiri mjeseca, uslovno na dvije godine).

3. U konačnom je predloženo da Ustavni sud, na osnovu čl. 75 i 76 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, utvrdi povredu ljudskog prava podnosioca ustavne žalbe na zabranu mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, koje je garantovano članom 28 Ustava Crne Gore kao i međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima koji obavezuju Crnu Goru, a koje je izvršeno propustima državnog tužioca da preduzme potrebne radnje u cilju identifikacije, procesuiranja i kažnjavanja svih izvršilaca odnosno nalogodavaca krivičnog djela na štetu podnosioca ustavne žalbe. Takođe, predloženo je da Ustavni sud utvrdi da je u slučaju podnosioca ustavne žalbe prekršen proceduralni aspekt zabrane mučenja u vidu nedostatka djelotvorne istrage i u vidu neadekvatnog kažnjavanja uslovnim kaznama dvojice službenika čija je odgovornost za mučenje utvrđena i da naloži državnom tužilaštvu da obezbijedi djelotvornu istragu prijavljene torture u skladu s međunarodnim standardima i Ustavom Crne Gore. Predloženo je i da Ustavni sud, na osnovu člana 76 stav 3 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, ukine presudu Višeg suda u Podgorici, Kž. br. 522/20, od 10. septembra 2020. godine.

4. Ustavni sud, saglasno odredbi člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava. Odredbom člana 68 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore («Službeni list Crne Gore», broj 11/15), pored ostalog, propisano je da ustavnu žalbu može podnijeti svako fizičko i pravno lice, organizacija (...), ako smatraju da im je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajamčeno Ustavom, pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa (...). Ustavna žalba može se podnijeti i prije iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava (...), ako podnosilac ustavne žalbe dokaže da pravno sredstvo na koje ima pravo, u konkretnom predmetu, nije ili ne bi bilo djelotvorno.

5. U toku postupka pružanja ustavnosudske zaštite, povodom ispitivanja osnovanosti žalbe, u granicama istaknutog zahtjeva, Ustavni sud utvrđuje da li je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno Ustavom zajamčeno pravo ili sloboda.

6. Za potrebe ustavnosudskog postupka, pribavljeni su spisi predmeta Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Kt. br. 69/15, Kt. br. 79/15, Kt. br. 670/15 i Kt. br. 738/17.

II ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

7. Ustavni sud je, u sprovedenom postupku, izvršio uvid u dostavljene spise predmeta Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici i dokumentaciju priloženu uz ustavnu žalbu, pa je utvrdio sledeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovoj ustavnosudskoj stvari:

Postupanje Uprave policije

8. Dana 15. januara 2015. godine, ovlašćeni policijski službenik Uprave policije – OB Danilovgrad je u vezi događaja u krugu KP Doma, od 14. januara 2015. godine, uzeo obavještenja od zatvorskih policajaca Bošković Radomira, Radulović Predraga, Nikčević Bobana, Prelević Miloša i Ivanović Vuka, kao i od osuđenih lica Parađina Dejana, Demić Gorana, Lakušić Željka, Jelić Dragutina, Lučić Luke, Lekić Branislava i Kruščić Miloša (podnosioca ustavne žalbe), a 16. januara 2015. godine obavještenje je uzeto i od zatvorskog policajca Popović Ivana.

9. Dana 16. januara 2015. godine, ovlašćeni policijski službenik Uprave policije –CB Bijelo Polje je uzeo obavještenja od osuđenih lica Vukčević Gorana, Vujović Srđana, Kontić Mirka, Zindović Vladimira, Spasojević Milivoja, Damjanović Petra i Dedić Dejana.

10. Dana 19. januara 2015. godine, ovlašćeni policijski službenik Uprave policije – CB Podgorica, pristupio je u prostorije Odjeljenja za grudnu hirurgiju Kliničkog centra Crne Gore radi prikupljanja obavještenja od Luke Lučića, na okolnosti na koji način je zadobio povredu u vidu loma grudne kosti.

11. Ovaj policijski službenik je istog dana, u prostorijama CB Podgorica, sačinio službenu zabilješku, a u vezi razgovora obavljenog sa dežurnim ljekarom hirurgom Odjeljenja za grudnu hirurgiju, dr Paunović Markom, a na okolnosti vrste i težine tjelesnih povreda kod lica Lučić Luke.

12. Takođe 19. januara 2015. godine, u prostorijama ZIKS-a, Željko Lakušić je dao ovlašćenom policijskom službeniku OB Danilovgrad izjavu, a u vezi prikupljanja obavještenja povodom prijave osuđenog lica Luke Lučića.

13. Narednog dana, 20. januara 2015. godine, ovlašćeni policijski službenik je uzeo izjave od sprovodnika Alena Beganovića, Aleksandra Jeremića, Igora Đikanovića, Rajka Damjanovića, Boška Simonovića i Ivana Boričića, a u vezi prikupljanja obavještenja povodom obavještenja prikupljenih od strane Lučić Luke, 19. januara 2015. godine, u prostorijama UB KCCG.

Postupanje Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici

14. Dana 19. januara 2015. godine, postupajući tužilac je u predmetu Ktr. br. 48/15, formiranom povodom spornog događaja, a radi utvrđivanja eventualnog postojanja bitnih elemenata bića krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, u svojstvu svjedoka saslušao Branislava Lekića, Dragutina Jelića, Željka Lakušića, Luku Lučića, Dejana Parađina i Miloša Kruščića.

15. Tom prilikom je podnosilac ustavne žalbe naveo da se dana 14. januara 2015. godine nalazio u krugu Kazneno-popravnog doma, u šetnji i da je oko 14,00-14,30 časova čuo viku koja je dolazila iz pravca druge strane zgrade. Kako se primicao, vidio je da se na sportskom terenu iza zgrade nalazi oko 30 osuđenih lica i da se osuđeni Goran Vukčević i Srđan Vukčević raspravljaju sa dvojicom komandira, i to sa Popović Ivanom i drugim koji mu je poznat po nadimku Bole, ali mu ne zna pravo ime i prezime. Kada je ušao na sportski teren čuo je da komandir Popović traži da Vukčević Goran pođe sa njim, da mu on odgovara da neće i da je došlo do prepirke. Po njegovoj ocjeni tu je bilo prisutno oko desetak komandira. U jednom trenutku je vidio da se komandir Popović nalazi na zemlji i da ga udaraju osuđenici, ali nije video koje od osuđenih lica ga je udaralo. Odmah zatim je došlo do međusobne razmjene udaraca između osuđenika i komandira, čuo je da je neko od osuđenika povikao "svi u teretanu", nakon čega je zajedno sa ostalim osuđenim licima otišao u teretanu, a ne zna zbog čega je to uradio. Nije ulazio u teretanu, ali je pored ulaza u zgradu našao jednu ploču za tegove od 5kg koju je uzeo, ali nije imao namjeru da bilo koga povrijedi. I drugi zatvorenici su uzeli šipke i tegove – bučice, ali niko od njih nije udarao komandire. Kada su ušli u zgradu, jedan dio osuđenika, među kojim je i on, se popeo na sprat, a drugi je ostao u prizemlju, u dnevnom boravku. Osuđena lica koja su bila u dnevnom boravku su komandiri tu i zatvorili, a on se popeo na sprat jer mu je tako naredio komandir Ivanović, a sa sobom je ponio i navedenu ploču. Pojasnio je da nije udarao nijednog od komandira, ali da je na sportskom terenu zadobio jedan udarac u predjelu desnog oka i to na način što ga je osuđenik Kontić Mirko udario zadnjim dijelom glave u oko. Osuđenike koji su se zabarikadiralili u dnevnom boravku, komandiri su odveli nakon nekih pola sata, ali njih na spratu tog dana nijesu dirali. Međutim, narednog dana, oko 10,00h, došli su komandiri kod njega i odveli ga u samicu, a prilikom odvođenja komandiri koji su ga sprovodili su ga udarili 3-4 puta od čega ima povrede u predjelu lijeve lopatice i ispod lijeve ruke. Pojasnio je da nije udarao nijednog od komandira, da nije vikao niti psovao komandire, a ne zna zbog čega je uzeo ploču. Ne zna ko je oborio komandira Popovića na zemlju niti ko ga je udarao, ali zna da ga je udaralo više osuđenih lica. Pokazao je povredu u predjelu lijeve strane grudnog koša, ispod lijeve ruke, koja se proteže od poslednjeg rebra prema pazušnoj jami i dalje prema lopatici. Povreda je širine oko 6 cm i dužine oko 20 cm, u većem dijelu žute boje, sa tačkastim izlivima krvi. U predjelu lijeve lopatice na leđima je vidljiva povreda kružnog oblika, žute boje, prečnika 4cm. Pojasnio je da je ove povrede zadobio od komandira, koji su ga odvodili u samicu, ali ne zna ko je od komandira bio tada i ko ga je udarao. Pregledan je od strane zatvorskog ljekara, nije se mogao tačno sjetiti koji je to dan bio (četvrtak ili petak), ali u toj dokumentaciji nije nijesu konstatovane povrede koje ima.

16. Istog dana, 19. januara 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je donijelo naredbu da se izvrši vještačenje od strane vještaka medicinske struke, prof. dr Dragane Čukić, sa zadatkom da se na osnovu medicinske dokumentacije koja se nalazi u spisima predmeta, a po potrebi i nakon pribavljanja medicinske dokumentacije od KC CG i Hitne pomoći, te nakon izvršenog tjelesnog pregleda Željka Lakušića, Luke Lučića, Branislava Lekića, Miloša Kruščića, Dragutina Jelića, Dejana Parađina i Gorana Demića, te nakon tjelesnog pregleda Vujović Srđana, Zindović Vladimira, Vukčević Gorana, Kontić

Mirka, Dedić Dejana, Damjanović Petra i Spasojević Milivoja, da nalaz i mišljenje da li kod navedenih lica postoje tjelesne povrede, da ih precizno opiše i navede gdje se nalaze, kao i da se izjasni o vrsti i težini tih tjelesnih povreda, kao i o mehanizmu i vremenu njihovog nastanka.

17. Dana 20. januara 2015. godine, postupajući tužilac je uputio dopis Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija sa zahtjevom da se tužilaštvu dostave snimci sa spoljašnjih i unutrašnjih sigurnosnih kamera prostorija Disciplinskog odjeljenja KP Doma, kao i snimke kamera iz ćelija u tom odjeljenju za 14. i 15. januar 2015. godine, kao i spisak službenika koji su obavljali poslove unutrašnjeg obezbjeđenja za iste dane.

18. Takođe, 20. januara 2015. godine, nadležni tužioci su u prostorijama Osnovnog državnog tužilaštva u Bijelom Polju, saslušali, takođe u svojstvu svjedoka, Mirka Kontića, Milivoja Spasojevića, Petra Damjanovića, Dejana Dedića, Vladimira Zindovića, Srđana Vujovića i Gorana Vukčevića.

19. Postupajući tužilac je, dana 20. januara 2015. godine, u predmetu formiranom povodom povređivanja Lučić Luke dana 19. januara 2015. godine, saslušao, u svojstvu svjedoka, oštećenog Lučić Luku.

20. Iz službene zabilješke, Ktr. br. 48/15, od 21. januara 2015. godine, proizilazi da iz prikupljenih dokaza (saslušanih svjedoka, službenika ZIKS-a i medicinske dokumentacije) proizilazi osnovana sumnja da su Vujović Srđan, Kontić Mirko, Vukčević Goran, Dedić Dejan, Zindović Vladimir, Damjanović Petar i Spasojević Milivoje izvršili krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2 u vezi člana 23 stav 1 KZ CG, da je spise neophodno prevesti u KT upisnik, a da je u predmetu Ktr. br. 48/15 neophodno i dalje prikupljati dokaze i podatke u cilju utvrđivanja eventualnog postojanja elementa bića krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti u radnjama službenika ZIKS-a i utvrđivanja njihovog identiteta.

21. Dana 23. januara 2015. godine, takođe u svojstvu svjedoka, postupajući tužilac je saslušao Lakušić Željka, Parađina Dejana i podnosioca ustavne žalbe Kruščić Miloša.

22. Tom prilikom podnosilac ustavne žalbe je naveo da se od 14. januara nalazi u disciplinskom odjeljenju Kazneno-popravnog doma gdje je smješten po kazni zbog događaja koji se desio tog dana na poligonu, nedaleko od B paviljona, gdje inače boravi. Nakon smještaja u ovo odjeljenje, bio je pretučen od službenika ZIKS-a, koji su mu nepoznati, na način što je prilikom sprovođenja u samicu bio više puta udaran pendrecima u predjelu leđa. Dalje je naveo da se na ove okolnosti već izjašnjavao kod tužioca 19. januara 2015. godine, i da je tog dana, u večernjim satima pregledan od starne ljekara koja se predstavila kao dr Dragana Čukić. Kada je 19. januara 2015. godine sproveden u tužilaštvo radi davanja izjave, njega su iz ćelije izveli komandiri iz disciplinskog odjeljenja, doveli do vrata i predali sprovodnicima. Nije se mogao sjetiti ko su bili sprovodnici niti ih je mogao opisati, jer su mu odmah savili glavu prema podu i ubacili u maricu, u dijelu iza vozača i suvozača, cijelo

vrijeme je imao lisice na rukama. Nakon davanje izjave tužiocu, ponovo su ga preuzeli sprovodnici, pretpostavlja isti koji su ga i doveli, grubo su ga gurnuli prilikom ulaska u maricu. Kada su se vratili u ZIKS, izveli su ga iz marice i prije nego što su ušli u objekat disciplinskog odjeljenja, dok mu je glava bila povijena prema podu, dobio je nekoliko udaraca u kosmatom dijelu glave, a ne zna ko ga je udario niti čime je udaren. Nakon ovoga, dok je bio u samici, niko ga više nije tukao.

23. Dana 26. januara 2015. godine, postupajući tužilac je saslušao osumnjičene Beganović Alena i Đikanović Ivana, dok je 30. januara 2015. godine, u svojstvu svjedoka, saslušao Đukanović Igora.

24. Osnovno državno tužilaštvo je, dana 3. februara 2015. godine, Osnovnom sudu u Danilovgradu podnijelo optužni predlog Kt. br. 69/15, protiv Damjanović Petra, Spasojević Milivoja, Kontić Mirka i Parađina Dejana, zbog krivičnog djela napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, a protiv Vujović Srđana, Vukčević Gorana, Dedić Dejana, Lučić Luke i Zindović Vladimira za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1, u vezi člana 23 stav 2 Krivičnog zakonika.

25. Iz službene zabilješke, Ktr. br. 48/15, od 13. februara 2015. godine, proizilazi da je postupajući tužilac istog dana izvršio obilazak prostorija Kazneno popravnog doma.

26. Dana 17. i 18. februara 2015. godine, ponovo su u svojstvu svjedoka saslušani Branislav Lekić, Lakušić Željko, Dragutin Jelić, Dejan Parađina, Miloš Kruščić i Goran Demić.

27. Podnosilac ustavne žalbe je i tom prilikom naveo da u cjelosti ostaje pri iskazu datom 19. januara 2015. godine, s tim što je pojasnio da je 15. januara 2015. godine, oko 10,00h, iz "B" paviljona prebačen u Disciplinsko odjeljenje i to tako što su po njega došla tri ili četiri komandira, koje nije poznao, jer to nijesu bili komandiri iz "B" paviljona, već drugi komandiri iz Kazneno-popravnog doma, koji su to jutro bili u smjeni. Po ulasku u Disciplinsko odjeljenje, odveden je u prvi ili drugi boks za šetnju Disciplinskog odjeljenja, koji boksovi se nalaze u hodniku koji se nalazi lijevo u odnosu na ulazna vrata Disciplinskog odjeljenja. Kada je ušao u boks za šetnju, za njim su ušli svi komandiri koji su ga doveli iz paviljona i tada je zadobio desetak udaraca pendrekom, od strane više komandira. Tvrdi da su ga udarali svi komandiri. U trenutku zadobijanja udaraca, bio je okrenut leđima komandirima, pa se nije mogao izjasniti da li su ga komandiri udarali istovremeno ili su se smjenjivali. Kada su završili sa udaranjem, odmah su ga izveli iz boksa u hodnik, ispred prostorije za komandire i tu mu naredili da se presvuče u uniformu, što je i učinio. Nakon toga ga je jedan od komandira koji ga je tukao odveo u samicu br. 6, gdje su ga zatvorili i od tog momenta više nije tučen u Disciplinskom odjeljenju. Tog dana je bio pregledan od strane zatvorskog ljekara, u Disciplinskom odjeljenju, u prostoriji gdje borave komandiri, gdje je ljekaru rekao da nema povreda, nakon čega mu je traženo da zavrne majicu. Zatvorski ljekar ga je pregledao

srijeda i od pozadi, ali nije pisao izvještaj, jer je rekao da nema povreda. Doveden je tek dana još jedanput radi davanja izjave inspektorima policije i nakon toga, više nije dovođen. Kad je doveden u čeliju bio je vezan za krevet nekih sat vremena, nakon čega su mu skinuli ilitice.

28. Vještak dr Dragana Čukić je dana 16. februara 2015. godine dostavila Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici nalaz i mišljenje, iz kojeg proizilazi da su kod Kruščić Miloša, prilikom pregleda 19. januara 2015. godine, ustanovljene sledeće povrede: blagi otok-površinasti krvni podliv u lijevom slepoočnom predjelu, promjera 2x2 cm, površinast, osjeća se na pipanje, bez promjene boje kože tog dijela glave, koji je kosmat; oguljotina pokrivena krustom u desnom obrvnom predjelu – na granici srednje i spoljašnje trećine, veličine manjeg badema, pokrivena smečkastom krustom koja se ne odvaja, a koža gornjeg kapka mrkomodikasto ljubičasta, dijelom žućkasta; krvni podliv na lijevoj bočnoj strani grudnog koša – nepravilnog izduženog oblika, koja se pruža uzdužno i promjera je 6x19 cm, dijelom mrkomodikasto ljubičaste boje u donjem dijelu, a u gornjim žućkasto zelenkaste boje; tri nepravilna krvna podliva u lijevom lopatičnom predjelu – nepravilnog oblika, promjera 7x4cm, 2x2 cm i 2x3 cm, mrkomodikaste zelenkaste i žućkaste boje. Vještak je mišljenja da se navedene povrede, u vrijeme nanošenja, pojedinačno i zbirno, kvalifikuju kao laka tjelesna povreda, da su navedene povrede nastale djelovanjem tupine mehaničkog oruđa, gdje spada i šaka stisnuta u pesnicu, i stopalo i pendrek i druga tupa srdstva kao i da je tupo mehaničko oruđe na tijelo Kruščić Miloša djelovalo najmanje 6 puta. Sve ustanovljene povrede nastale su direktnim udarcima tupine mehaničkog oruđa kao i da povrede, osim blagog otoka - površinastog krvnog podliva u lijevom slepoočnom predjelu, nijesu "svježije" povrede odnosno da nijesu nastale na dan pregleda (19. januar 2015. godine), već su nastale nekoliko dana prije pregleda, moguće 14. i/ili 15. januara 2015. godine, dok se o vremenu nastanka povrede u lijevom slepoočnom dijelu nije mogla izjasniti jer koža u tom predjelu nije promijenjene boje.

29. Dana 20. februara 2015. godine, ponovo su u svojstvu svjedoka saslušani Dedić Dejan, Kontić Mirko, Vujović Srđan, Damjanović Petar, Spasojević Milivoje, Zindović Vladimir i Lučić Luka.

30. Dana 25. februara 2015. godine ponovo je u svojstvu svjedoka saslušan Lučić Luka.

31. Dana 26. februara 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo je donijelo naredbu da se izvrši dopunsko vještačenje od strane vještaka medicinske struke dr Dragane Čukić, sa zadatkom da na osnovu naknadno urađenih izvještaja o laboratorijskoj analizi krvi i urina kod Lekić Branislava, Lakušić Željka i Kontić Mirka, izjasni o vrsti i težini tjelesnih povreda kod imenovanih i mehanizmu njihovog nastanka.

32. Dopunski zaključak, vještak je dostavila tužilaštvu 27. februara 2015. godine.

33. Dana 4. marta 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo je donijelo rješenje Kt. br. 79/15 kojim je odbacilo krivičnom prijavu protiv Boričić Ivana, zbog krivičnog djela zlostavljanje iz člana 166 stav 2, u vezi stava 1 Krivičnog zakonika CG, jer ne postoji

osnovana sumnja da je izvršio to, kao ni drugo krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti.

34. Istog dana, Osnovno državno tužništvo u Podgorici je, shodno odredbi člana 44 stav 2 tačka 5, čl. 447 i 450 ZKP-a, podnijelo optužni predlog, Kt. br. 79/15, protiv policijskog službenika Beganović Alena, zbog krivičnog djela teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, a na štetu Lučić Luke.

35. Dana 6. aprila 2015. godine, u svojstvu svjedoka saslušan je Goran Maraš, načelnik KP Doma Spuž kao i Igor Roganović, rukovodilac službe obezbjeđenja.

36. Dana 30. aprila 2015. godine, postupajući tužilac je u svojstvu svjedoka saslušao Raičković Slađana, pomoćnika direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i Bauković Dejana, načelnika Istražnog zatvora.

37. Dopisom Ktr. br. 48/15, od 7. jula 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo je od Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija tražilo izjašnjenje da li je za dane 14. i 15. januar bilo vanrednog angažovanja službenika ZIKS-a na poslovima unutrašnjeg obezbjeđenja Kazneno popravnog doma; ko su službenici sprovodničke jedinice koji su dana 14. i 15. januara bili radno angažovani po redovnom rasporedu, da li je bilo vanrednog angažovanja pripadnika te jedinice, i ukoliko jeste koji su razlozi i koji službenici su vanredno angažovani. Istim dopisom su tražene sve službene zabilješke i druga dokumentacija koja se odnosi na prevoz 7 osuđenih lica u ZIKS Bijelo Polje dana 14. januara 2015. godine kao i službene zabilješke pripadnika službe obezbjeđenja KP Doma koje su sačinjene dana 14. i 15. januara 2015. godine, a koje se odnose na premještanje osuđenika iz paviljona B u Disciplinsko odjeljenje.

38. Iz službene zabilješke, Ktr. br. 48/15, od 16. jula 2015. godine, proizilazi da je, zbog postojanja osnovane sumnje da su Boban Nikčević, Vesko Rakočević, Radomir Bošković, Predrag Radulović, Predrag Đuretić, Dragoje Kasalica, Vojmir Dragić, Igor Vojinović, Mirko Vučeljić i Božo Duborija izvršili krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2 u vezi stav 1 Krivičnog zakonika, potrebno formirati Kt predmet (kasnije dobio oznaku Kt. br. 670/15). Kako nijesu identifikovana sva lica, službenici ZIKS-a koji su udarali osuđene, to se u predmetu Ktr. br. 48/15 nastavilo sa prikupljanje dokaza i podataka u cilju identifikacije svih izvršilaca krivičnih djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti, a na štetu osuđenih lica.

39. Dana 24. jula 2015. godine, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija je postupajućem tužiocu dostavilo Odluku o uvođenju prekovremenog rada, br. 01-560/15, od 20. januara 2015. godine; odluku o ukidanju prekovremenog rada, br. 01-560/15-4, od 16. februara 2015. godine; spisak radno angažovanih službenika unutrašnjeg obezbjeđenja na dan 14. i 15. januara 2015. godine; spisak vanredno angažovanih službenika u KPD po osnovu Odluke o uvođenju prekovremenog rada za period od 14. - 22. januara 2015. godine, službenu zabilješke Duborija Boža (KPD-N 40/1/12, od 14. januara 2015. godine), Leković Časlava (KPD-N 40/12 od 15. januara 2015. godine) i Popović Vasa (KPD-N 40/1/12, od 14. januara

2015. godine) kao i izvještaj šefa Sprovedničke službe, o sprovođenju osuđenih lica u Zatvor Bijelo Polje. Iz službene zabilješke KPD-N 40/12, od 15. januara 2015. godine, koju je u prostorijama Kazneno-popravnog doma sačinio Leković Časlav proizilazi da je 15. januara 2015. godine, u 10 i 15 časova, po naređenju RSO Durutovića smjestio sa kolegom Duborija Božom u Disciplinsko odjeljenje osuđenog Kruščić Miloša, jer je isti bio učesnik napada na službena lica prethodnog dana.

40. Dana 7. decembra 2015. godine, Osnovno državno tužilaštvo je podiglo optužnicu Kt. br. 670/15 protiv Nikčević Bobana, Boža Duborije, Predraga Radulovića, Radomira Boškovića, Predraga Đurđića, Igora Vojinovića, Mirka Vučeljića, Veselina Rakočevića, Dragoja Kasalice i Vojimira Dragića, zbog krivičnog djela mučenje iz člana 167 stav 2 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinjenih na štetu Lekić Branislava, Demić Gorana, Vujović Srđana, Damjanović Petra, Spasojević Milivoja, Zindović Vladimira, Jelić Dragutina i Parađina Dejana, Kontić Mirka, Lučić Luke, Jelić Dragutina i Lakušić Željka. Osnovni sud u Danilogradu je rješenjem Kvo. br. 3/15, od 30. decembra 2015. godine potvrdilo predmetnu optužnicu.

41. Postupajući tužilac je 8. juna 2017. godine sačinio službenu zabilješku u kojoj naveo, da ocjenom spisa predmeta formiranih povodom događaja od 14. i 15. januara 2015. godine, nalazi da postoji osnovana sumnja da su Leković Časlav i Duborija Božo, kao saizvršioци izvršili krivično djelo iz člana 167 stav 2, u vezi stava 1, u vezi člana 23 stav 2 KZ CG, na štetu podnosioca ustavne žalbe, zbog čega je potrebno formirati protiv navedenih lica Kt predmet (kasnije dobio oznaku Kt. br. 738/17). Nastavljajući prikupljanje podataka radi identifikacije svih službenika ZIKS-a, postupajući tužilac je, dana 14. juna 2016. godine, od Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija tražio dostavljanje, u formi originala ili ovjerene kopije, službene zabilješke Leković Časlava, sačinjenu dana 15. januara 2015. godine i zavedenu pod brojem KPD-N 40/12, a koju je Zavod i dostavio uz dopis od 24. juna 2016. godine.

42. Dana 23. juna 2017. godine, nadležni tužilac je saslušao službenika Ziks-a, Boža Duboriju, u svojstvu osumnjičenog, koji je naveo da ne priznaje izvršenje krivičnog djela koje mu se stavlja na teret i da je 2015. godine bio vanredno angažovan. Kritičnog dana, u jutarnjim časovima, u krugu Kazneno - popravnog doma, sreo je kolegu Časlava Lekovića, koji ga je zamolio da pođe sa njim kako bi Kruščić Miloša premjestili iz sobe gdje je izdržavao kaznu zatvora u "B" paviljonu do Disciplinskog odjeljenja. Pretpostavio je da se Kruščić upućuje u Disciplinsko odjeljenje zbog događaja koji se prethodnog dana dogodio na sportskom poligonu. Zajedno sa Lekovićem je ušao u "B" paviljon, otišao do boravka gdje se nalazio Kruščić, obavijestili su ga da ide u Disciplinsko odjeljenje, sačekali ga da se spremi i zajedno sa njim pošli do objekta Disciplinskog odjeljenja. Kako je ovaj objekat zaključan, kada su stigli ispred, pozvonio je i kada su se vrata otvorila vidio je dvojicu – trojicu kolega, ali se nije mogao sjetiti ko je to bio. Kazali su im da Kruščić Miloša smjesete u samicu i predali im istog. Sa vrata je vidio da se unutra, osim ove dvojice – trojice kolega koje je pomenuo, nalaze još dva – tri lica koja su preko uniforme, koliko se sjeća, imali pancire, a moguće je da su imali i maskirne uniforme. Nakon toga, vratio se u paviljon "A", a kolega Leković na svoju

radnu poziciju. Ni on ni Leković nijesu ulazili u Disciplinsko odjeljenje niti su udarali Kruščić Miloša i ne osjeća se krivim za krivično djelo koje mu se stavlja na teret.

43. Istog dana nadležni tužilac je saslušao i službenika ZIKS-a, Časlava Lekovića, takođe u svojstvu osumnjičenog, koji je naveo da ne priznaje krivično djelo koje mu se stavlja na teret, da je dana 15. januara 2015. godine, po naređenju RSO Durutovića zajedno sa Duborija Božom pošao u "B" paviljon kako bi Kruščić Miloša premjestili u Disciplinsko odjeljenje, ali ne zna razloge zbog kojih je upućen u to odeljenje. Na vratima Disciplinskog odjeljenja su ga predali kolegama koji su tamo radno angažovani, tako da on i Duborija nijesu ulazili unutra niti su zadali udarce Kruščić Milošu.

44. Dana 29. juna 2017. godine, Osnovno državno tužilaštvo Podgorica je, na osnovu člana 44 stav 2 tačka 5, čl. 288 i 292 ZKP-a, podiglo optužnicu protiv Duborija Boža i Leković Časlava, zbog krivičnog djela mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu podnosioca ustavne žalbe, a Osnovni sud u Danilovgradu je rješenjem Kvo. br. 9/17, od 11. jula 2017. godine potvrdio navedenu optužnicu.

45. Iz službene zabilješke Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Ktr. br. 48/15 od 29. decembra 2020. godine, postupajući tužilac je naveo da ocjenom spisa formiranih povodom događaja od 14. i 15. januara 2015. godine, nalazi da su u radnjama NN lica ostavareni elementi bića krivičnog djela mučenje, iz člana 167 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 stav 2 KZ CG, čiji identitet nije utvrđen i da je spise neophodno prevesti u Ktn upisnik.

46. Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je dana 11. januara 2020. godine uputilo Upravi policije dopis Ktn. br. 1/21 kojim ih obavještavaju da su, i pored preduzetih dokaznih radnji, drugi učinioci krivičnog djela mučenje u saizvršilaštvu iz člana 167 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 stav 2 KZCG, ostali nepoznati, da je predmet zaveden u Ktn. evidenciju pod brojem Ktn. br. 1/21 gdje će biti čuvan do pronalaska učinioca, tj. do 21. januara 2025. godine kada nastupa zastarjelost krivičnog gonjenja te da je neophodno, da shodno članu 271 stav 3 ZKP-a, preduzmu mjere iz svoje nadležnosti radi otkrivanja učinioca krivičnog djela i shodno stavu 5 istog člana tužilaštvo blagovremeno obavijeste o preduzetim mjerama.

47. Dana 20. novembra 2023. godine, Osnovno državno tužilaštvo je Upravi policije prosljedilo dopis iste sadržine.

48. U spisima predmeta Ktn. br. 1/21 ne postoje odgovori policije na navedene dopise.

Postupanje Osnovnog suda u Danilovgradu, Višeg suda u Podgorici i Vrhovnog suda Crne Gore

49. Odlučujući o optužnom predlogu Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Kt. br. 79/15, od 4. marta 2015. godine, Osnovni sud u Danilovgradu je presudom, K. br. 15/15, od 6. jula 2015. godine, policijskog službenika Beganović Alena oglasio krivim za krivično djelo teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu oštećenog Lučić Luke i osudio na šest mjeseci zatvora.

50. Viši su u Podgorici je rješenjem Kž. br. 1072/15, od 11. maja 2015. godine uvažio žalbu branioca okrivljenog, kao i, po službenoj dužnosti ukinuo prvostepenu presudu i predmet vratio na ponovno suđenje, nakon čega je Osnovni sud u Danilovgradu donio presudu K. br. 4/16, od 12. decembra 2016. godine, kojom je okrivljenog Beganovića za navedeno krivično djelo ponovo osudio na šest mjeseci zatvora.

51. Rješavajući po žalbi branioca okrivljenog, Viši sud u Podgorici je donio presudu Kž. br. 252/17, od 23. marta 2017. godine kojom je preinačio prvostepenu presudu i samo u pogledu odluke o krivičnoj sankciji na način što se okrivljeni osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 5 mjeseci.

52. Osnovni sud u Danilovgradu je rješenjem Kuo. br. 10/17, od 6. novembra 2017. godine usvojio molbu za uslovni otpust osuđenog lica Beganović Alena, pa je osuđeni pušten na uslovni otpust sa izdržavanja kazne zatvora u trajanju od pet mjeseci, s tim što uslovni otpust traje do isteka predmetne kazne zatvora, odnosno do 17. decembra 2017. godine.

53. Odlučujući po optužnom predlogu Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Kt. br. 69/15, od 3. februara 2015. godine, Osnovni sud u Danilovgradu je donio presudu, K.br. 7/15, od 8. marta 2016. godine, kojom su kao saizvršioци oglašeni krivim: Vukčević Goran za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2 u vezi stava 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i krivično djelo teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 godina; Vujović Srđan za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i krivično djelo teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 godina; Dedić Dejan za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i krivično djelo teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 4 godine i 10 mjeseci; Lučić Luka za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i krivično djelo teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 4 godine i 10 mjeseci; Zindović Vladimir, za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i krivično djelo teška tjelesna povreda iz

člana 151 stav 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 godina; Damjanović Petar, za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stav 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG na kaznu zatvora od 2 godine i 7 mjeseci; Spasojević Milivoje, za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG na kaznu zatvora od 2 godine i 7 mjeseci; Kontić Mirko, za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG na kaznu zatvora od 2 godine i 7 mjeseci i Parađina Dejan, za krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 stav 2, u vezi stava 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika CG, na kaznu zatvora od 2 godine i 7 mjeseci.

54. Odlučujući o žalbama državnog tužioca u ODT- u Podgorica i branilaca okrivljenih Vukčević Gorana, Vujović Srđana, Dedić Dragana, Kontić Mirka, Milivoja Spasojevića, Zindović Vladimira, Damjanović Petra, Lučić Luke i Parađina Dejana, Viši sud u Podgorici je presudom Kž. br. 776/16, od 26. septembra 2016. godine, žalbe odbio, kao neosnovane, i potvrdio prvostepenu presudu.

55. Odlučujući po optužnici Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, Kt. br. 670/15 od 7. decembra 2015. godine, Osnovni sud u Danilovgradu je donio presudu, K. br. 2/16, od 23. septembra 2019. godine, kojom su kao saizvršioци oglašeni krivim: Nikčević Boban za pet krivičnih djela mučenje, iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinjenih na štetu Lekić Branislava, Vujović Srđana, Damjanović Petra, Zindović Vladimira i Parađina Dejana i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 godine i 1 mjeseca; Duborija Božo za dva krivičnih djela mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinjenih na štetu Lučić Luke i Jelić Dragutina u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika Crne Gore na štetu Jelić Dragutina i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 9 mjeseci; Radulović Predrag za krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinjenog na štetu Parađina Dejana i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 mjeseca; Bošković Radomir za krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinjenog na štetu Parađina Dejana i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 mjeseca; Đuretić Predrag za krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika Crne Gore na štetu Lakušić Željka i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 mjeseci; Vojinović Igor za četiri krivična djela mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinjena na štetu Lučić Luke, Lakušić Željka, Jelić Dragutina i Demić Gorana i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 11 mjeseci; Vučeljić Mirko za četiri krivična djela mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinjena na štetu Lučić Luke, Lakušić Željka, Jelić Dragutina i Demić Gorana i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 11 mjeseci; Rakočević Veselin za dva krivična djela mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1,

u vezi člana 23 Krivičnog zakonika Crne Gore na štetu Lakušić Željka i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 9 mjeseci; Kasalica Dragoje za krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika Crne Gore na štetu Lakušić Željka i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 mjeseci i Dragić Vojimir za krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1 u vezi člana 23 Krivičnog zakonika Crne Gore na štetu Lakušić Željka i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 mjeseci.

56. Istom presudom je odbijena optužba prema: Nikčević Bobanu, da je kao saizvršilac izvršio dva krivično djela mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu Demić Gorana i Jelić Dragutina; Vojinović Igoru, da je kao saizvršilac izvršio krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu Lekić Branislava i Vučeljić Mirku, da je kao saizvršilac izvršio krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu Jelić Dragutina. Takođe, oslobođeni su optužbe: Nikčević Boban, da je kao saizvršilac izvršio krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu Spasojević Milivoja i Duborija Boža, da je kao saizvršilac izvršio krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu Kontić Mirka.

57. Viši sud u Podgorici je presudom Kž. br. 308/20, od 25. maja 2020. godine, odbio kao neosnovanu žalbu ODT Podgorica, Kt. br. 670/15, od 25. decembra 2019. godine i potvrdio prvostepenu presudu pod stavom III iste (oslobađajući dio), dok je uvažio žalbe branilaca okrivljenih i prvostepenu presudu preinačio pod stavom I iste (osuđujući dio), i to samo u pogledu odluke o krivičnoj sankciji, na način što je svim okrivljenim izrečena uslovna osuda.

58. Odlučujući po optužnici Osnovnog državnog tužilaštva, Kt. br. 738/17, od 29. juna 2017. godine, Osnovni sud u Danilovgradu je presudom K. br. 43/17, od 9. februara 2018. godine, optužene policijske službenike Duborija Boža i Leković Časlava oglasio krivim da su kao saizvršiooci izvršili krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stav 1, u vezi člana 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore i osudio ih na kazne zatvora u trajanju od po 6 (šest) mjeseci.

59. Odlučujući o žalbi branilaca okrivljenih, Viši sud u Podgorici je rješenjem Kž. br. 451/18, od 13. septembra 2018. godine, uvažio žalbe branilaca, pa je povodom žalbi, kao i po službenoj dužnosti, ukinuo prvostepenu presudu i spise predmeta vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Ustavni sud primjećuje da je razlog ukidanja to što prvostepeni sud nije pravilno utvrdio činjenicu velikog bola i (ili) teške patnje kod oštećenog, jer je ovu činjenicu neophodno utvrditi preko odgovarajućeg vještačenja putem vještaka ili komisije vještaka medicinske struke, iz oblasti psihijatrije, neuropsihijatrije i psihologije.

60. U ponovnom postupku, Osnovni sud u Danilovgradu je donio presudu K. br. 55/18, od 3. maja 2019. godine kojom je optužene policijske službenike ponovo oglasio krivim da su kao saizvršioци izvršili krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, ali ih je sada osudio na kazne zatvora u trajanju od po 4 (četiri) mjeseca.

61. Viši sud u Podgorici je odlučujući o žalbi branioca okrivljenih, presudom Kž. br. 688/19, od 30. decembra 2019. godine, uvažio žalbu branioca i preinačio prvostepenu presudu, na način što je optužene policijske službenike oslobodio od optužbe, nalazeći da nema dokaza da oštećenom Kruščić Milošu konkretnom prilikom od strane okrivljenih Duborija Boža i Leković Časlava nanešen veliki bol i da nema dokaza da su okrivljeni izvršili krivično djelo stavljeno im na teret. Prilikom odlučivanja Viši sud u Podgorici se pozvao na praksu tog suda iskazanu u presudi Kž. br. 1211/16, od 9. juna 2017. godine, koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Crne Gore, Kž. I br. 22/17, od 31. oktobra 2017. godine.

62. Odlučujući o žalbi Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici izjavljenoj protiv presude Višeg suda u Podgorici, Kž. br. 688/19, od 30. decembra 2019. godine, Vrhovni sud Crne Gore je presudom, Kž I. br. 14/2020, od dana 23. juna 2020. godine, uvažio žalbu Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, ukinuo presudu Višeg suda u Podgorici, Kž. br. 688/19, od 30. decembra 2019. godine, i predmet vratio tom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

63. Viši sud u Podgorici je presudom, Kž. br. 522/20, od 10. septembra 2020. godine, uvažio žalbu branilaca okrivljenih i preinačio presudu Osnovnog suda u Danilovgradu, K. br. 55/18, od 3. maja 2019. godine, samo u pogledu odluke o krivičnoj sankciji, tako što je okrivljenim Duborija Božu i Leković Časlavu, izrečena uslovna osuda, s tim što im se uzimaju kao utvrđene kazne zatvora u trajanju od po 4 (četiri) mjeseca i istovremeno određuje da se kazne neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od 2 (dvije) godine, od dana pravosnažnosti ove presude ne učine novo krivično djelo.

Druge okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavno-sudskom predmetu

64. Dana 14. januara 2015. godine, oko 17,00 časova, zamjenik i savjetnik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore došli su u upravnu zgradu Kazneno-popravnog doma. Tom prilikom su od predstavnika Uprave upoznati sa incidentom i obaviješteni da su osuđenici, koji su od strane Uprave identifikovani kao mogući učesnici incidenta, premješteni u Disciplinsko odjeljenje, nakon čega su predstavnici Zaštitnika izvršili obilazak osuđenih lica u Disciplinskom odjeljenju i obavili razgovor sa Dragutinom Jelićem, Dejanom Parađinom, Željkom Lakušićem, Dejanom Dedićem, Petrom Damjanovićem, Vladimirom Zindovićem i sa G.D. i B.L. i kod istih predstavnici Zaštitnika nijesu zapazili bilo kakve vidljive povrede koje bi mogle ukazati na torturu.

65. Istog dana su obavili razgovor sa osuđenim licima Srđanom Vujovićem i Mirkom Kontićem, koji su se u trenutku obilaska nalazili u specijalnom vozilu za prevoz osuđenih lica.

Prilikom razgovora sa Vujovićem primijećena je povreda na njegovom licu u vidu rasjekotine, a na pitanje kako je zadobio povredu, naveo je da nastala prilikom ulaska u vozilo, odbijajući da bliže opiše kako je povreda nastala. Kontić je tom prilikom naveo da ništa ne zna o događaju, da nikog nije udarao i da ne zna zbog čega se ovo dogodilo. Predstavnici Zaštitnika kod ovog osuđenog nijesu uočili povrede.

66. Dana 16. januara 2015. godine predstavnici Zaštitnika su u Zatvoru Bijelo Polje obavili razgovor sa osuđenim licima Dejanom Dedićem, Petrom Damjanovićem, Milivojem Spasojevićem, Vladimirom Zindovićem, Mirkom Kontićem, Srđanom Vujovićem i Goranom Vukčevićem.

67. Dana 15. januara 2015. godine Zaštitnik je primio pritužbu od strane NVO Juventas u ime osuđenog lica Dragutina Jelića, a čiji navodi se odnose na postupanje službenika ZIKS-a, koji su moguće prekorčili službena ovlašćenja, prekomjernom upotrebom sile prema zatvorenicima, u večernjim i noćnim satima, 14. januara i u ranim jutarnjim i prijepodnevnim satima 15. januara 2015. godine.

68. Zaštitnik je ocijenio da je u Disciplinskom odjeljenju Kazneno – popravnog doma 14. januara 2015. godine, poslije 17,00h, došlo do prekomjerne upotrebe sredstava prinude, da primjena sredstava prinude, naročito u tolikom obimu i prema toliko lica, nema opravdanje, imajući u vidu da to nije bilo potrebno da bi se savladao otpor lica lišenog slobode, spriječilo bjekstvo, odbio fizički napad na službeno lice ili drugo lice lišeno slobode, spriječilo nanošenje povreda drugom licu, samopovređivanje i prouzrokovanje materijalne štete. Osuđena lica su u to vrijeme bila pod kontrolom, premještena u Disciplinsko odjeljenje i nije bilo osnova da se prema njima primjenjuju sredstva prinude. Predstavnici Zaštitnika, koji su ih obišli oko 17,00h, nijesu primijetili nikakve povrede na njima, niti su se žalili da su bili povrijeđeni, što govori u prilog njihovim tvrdnjama u iskazima datim kod državnog tužioca, da je primjena sile nad osuđenima počela tek nakon odlaska predstavnika Zaštitnika, kada dolazi do njihovog tjelesnog povređivanja, što je vještak kasnije i konstatovala. Zaštitnik je zaključio da je motiv akcije mogao bit, ne samo učešće u incidentu koji je prethodio premještanju u Disciplinsko odjeljenje, već i pozivanje i obavještanje Zaštitnika, kao i razgovori sa njegovim predstavnicima, a što je protivno članu 21 stav 1 Opcionog protokola uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupka.

69. Vrsta i način povređivanja upućuje na to da je, prilikom upotrebe sile i nanošenja povreda osuđenim licima, korišćena gumena palica kao službeno sredstvo prinude i da su tjelesne povrede nanijete od strane službenih lica ZIKS-a. Sve utvrđene činjenice nedvosmisleno ukazuju da su tvrdnje osuđenih lica o načinu nanošenja povreda i vremenu kad su im povrede nanijete, 14. januara 2015. godine u Disciplinskom odjeljenju, nakon 17,00 h odnosno nakon odlaska predstavnika Zaštitnika, i narednog dana 15. januara 2015. godine, uvjerljive i prihvatljive.

70. Na osnovu izjava osuđenih lica, nalaza vještaka medicinske struke i svih utvrđenih činjenica, Zaštitnik je zaključio da su 14. januara 2015. godine, u Disciplinskom

odjeljenju i 15. januara 2015. godine, službenici ZIKS-a neopravdano upotrijebili silu i sredstva prinude prema osuđenim licima Dejanu Parađinu, Dejanu Dediću, Petru Damjanoviću, G.D., B.L., Vladimiru Zindoviću, Srđanu Vujoviću, Milivoju Spasojeviću, Luki Lučiću, M.K., Dragutinu Jeliću, Željku Lakušiću i Mirku Kontiću, da su ih zlostavljali – nečovječnim i ponižavajućim postupanjem i time povrijedili njihova ljudska prava. U odnosu na osuđene Dragutina Jelića, Željka Lakušića i Mirka Kontića, obzirom na intezitet primijenjen sile, sredstava prinude i težinu posledica – tjelesnih povreda koje su zadobili, nečovječno i ponižavajuće postupanje po svojim obilježjima predstavlja torturu.

71. Zaštitnik je, imajući u vidu navedeno, preporučio da Uprava Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, bez odlaganja preduzme mjere za identifikaciju i utvrđivanje odgovornosti svih službenika, koji su dana 14. januara, nakon 17,00 časova u Disciplinskom odjeljenju Kazneno popravnog doma i 15. janura 2015. godine, primijenili fizičku snagu i gumenu palicu prema osuđenim licima Dragutinu Jeliću, Dejanu Parađinu, Željku Lakušiću, Dejanu Dediću, Petru Damjanoviću, G.D., B.L., Vladimiru Zindoviću, Srđanu Vujoviću, Mirku Kontiću, Milivoju Spasojeviću, Luki Lučiću i M.K.

72. Takođe je preporučeno da Uprava Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija obezbijedi dosledno poštovanje nacionalnih propisa, potvrđenih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava, koji se odnose na lica lišena slobode, odnosno obezbijedi poštovanje njihovih prava; da ljekari Zavoda u izvještajima o pregledima osuđenih lica, redovno upisuju vrijeme (čas i minut) kada je pregled izvršen te da u roku od 15 dana od prijema ovog mišljenja, Zaštitniku dostave izvještaj o preduzetim radnjama i mjerama za izvršenje preporuka.

73. Rješenjem Vrhovnog suda Crne Gore, Kzu. br. 43/18, od 9. oktobra 2018. godine odbijen je kao neosnovan zahtjev osuđenog Dejana Parađina, za vanredno ublažavanje kazne izrečene pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Danilovgradu, K. br. 7/15, od 8. marta 2016. godine.

74. Osnovni sud u Danilovgradu je rješenjem Kuo. br. 1/19, od 14. februara 2019. godine, odbio molbu za uslovni otpust osuđenog Parađina Dejana, sa izdržavanja kazne zatvora u trajanju od 2 godine i 7 mjeseci, koja mu je izrečena prvosnažanom presudom Osnovnog suda u Danilovgradu, K. br. 7/15, od 8. marta 2016. godine.

75. Osnovni sud u Danilovgradu je rješenjem Kuo. br. 86/19, od 19. decembra 2019. godine, odbio molbu za uslovni otpust osuđenog Spasojević Milivoja, koja mu je izrečena prvosnažanom presudom Osnovnog suda u Danilovgradu, K. br. 7/15, od 8. marta 2016. godine.

II RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE NORME

Ustav Crne Gore

Član 28

Jemči se dostojanstvo i sigurnost čovjeka.

Jemči se nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, njegove privatnosti i ličnih prava.
Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.
Niko se ne smije držati u ropstvu ili ropском položaju.

Evropska konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 3

Niko ne sme biti podvrgnut mučenju, ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima

Član 5

Niko se ne smije podvrgnuti mučenju ili svirepom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju.

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima

Član 7

Niko ne može biti podvrgnut mučenju ili svirepim nehumanim ili ponižavajućim kaznama ili postupcima. Posebno je zabranjeno da se neko lice podvrgne medicinskom ili naučnom eksperimentu bez njegovog slobodnog pristanka.

Zakon o ratifikaciji Konvencije protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka UN („Službeni list SFRJ-Međunarodni ugovori“ br.9/91):

Član 1

1. U smislu ove konvencije, izraz "tortura" označava svaki akt kojim se jednom licu namerno nanose bol ili teške fizičke ili mentalne patnje u cilju dobijanja od njega ili nekog trećeg lica obaveštenja ili priznanja ili njegovog kažnjavanja za delo koje je to ili neko treće lice izvršilo ili za čije izvršenje je osumnjičeno, zastrašivanja tog lica ili vršenja pritiska na njega ili zastrašivanja ili vršenja pritiska na neko treće lice ili iz bilo kojeg drugog razloga zasnovanog na bilo kom obliku diskriminacije ako taj bol ili te patnje nanosi službeno lice ili bilo koje drugo lice koje deluje u službenom svojstvu ili na njegov podsticaj ili sa njegovim izričitim ili prećutnim pristankom. Taj izraz se ne odnosi na bol ili patnje koje su rezultat isključivo zakonitih sankcija, neodvojivih od tih sankcija ili koje te sankcije prouzrokuju.

2. Ovaj član je bez štete po bilo koji međunarodni instrument ili bilo koji nacionalni zakon koji sadrži ili može sadržavati odredbe šireg značaja.

IV MJERODAVNO PRAVO

Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list CG", br. 44/2012, 36/2013 i 1/2015):

Član 14

Policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima. Policijski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije.

Član 24 stav 1, 2 i 3

Policijska ovlaštenja primjenjuju policijski službenici.
Policijska ovlaštenja se mogu primijeniti samo ako su ispunjeni zakonom propisani uslovi za njihovu primjenu.
Policijski službenik je dužan da procijeni ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana i odgovoran je za tu procjenu.

Član 26

Primjena policijskog ovlaštenja mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se preduzima.
Primjena policijskog ovlaštenja ne smije izazvati štetne posljedice veće od onih koje bi nastupile da policijsko ovlaštenje nije primijenjeno.
Između više policijskih ovlaštenja primijenit će se ono kojim se zadatak može izvršiti sa najmanje štetnih posljedica i gubljenja vremena.
Prilikom primjene sredstava prinude njihova upotreba treba da bude postupna, od najlakšeg prema težem sredstvu prinude ako je to moguće i, u svakom slučaju, uz minimum neophodne sile.

Član 59

Policijski službenik podnosi pisani izvještaj o upotrebi sredstava prinude nadređenom policijskom službeniku što je prije moguće, a najkasnije 24 časa od upotrebe sredstava prinude. Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o sredstvu prinude, ime, prezime i matični broj lica protiv koga je upotrijebljeno, razlozima i osnovu upotrebe i o drugim činjenicama i okolnostima od značaja za ocjenu zakonitosti upotrebe sredstva prinude.

Pravilnik o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlaštenja u obavljanju tih poslova ("Službeni list CG", br. 21/2014):

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži način obavljanja određenih policijskih poslova i primjena ovlaštenja u obavljanju tih poslova.

Član 2

Policijski službenik vrši poslove i primjenjuje policijska ovlaštenja u skladu sa uslovima propisanim zakonom.

Član 3

Policijski službenik, prije primjene svakog konkretnog ovlaštenja, procjenjuje da li su ispunjeni uslovi iz člana 2 ovog pravilnika.

Član 5

U obavljanju policijskih poslova policijski službenik je dužan da štiti živote građana i dostojanstvo ličnosti i može da primijeni samo one mjere kojima se sa najmanje štetnih posljedica obezbjeđuje obavljanje policijskih poslova.

Član 6

Policijski službenik je dužan da u vršenju policijskih poslova postupa obazrivo prema građanima, vodeći računa da ne povrijedi dostojanstvo ličnosti i da ih ne izlaže nepotrebnom uznemiravanju ili obavezama.

U vršenju policijskih poslova, policijski službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća.

Član 218

O svakoj upotrebi sredstva prinude policijski službenik koji je upotrijebio sredstva prinude i/ili koji je naredio upotrebu sredstava prinude neposredno ili preko dežurne službe odmah obavještava nadređenog policijskog službenika, a najkasnije 24 sata od upotrebe sredstva prinude podnosi o tome izvještaj u pisanom obliku.

U izvještaju iz stava 1 ovog člana navodi se mjesto, datum i čas upotrebe sredstva prinude, vrstu sredstva prinude, ime, prezime i jedinstveni matični broj lica protiv koga je upotrijebljeno i zašto je upotrijebljeno sredstvo prinude, druge podatke ako se radi o upotrebi sredstava prinude prema grupi ili prema

životinjama, okolnosti pod kojima je sredstvo prinude upotrijebljeno, eventualne posljedice upotrebe, zakonski osnov i način upotrebe, ime i prezime policijskog službenika koji je upotrijebio, odnosno naredio upotrebu sredstva prinude i druge činjenice i okolnosti koje su neophodne za ocjenu opravdanosti, pravilnosti i zakonitosti upotrebe sredstva prinude.

Nadređeni policijski službenik dužan je da odmah prikupi obavještenja o okolnostima upotrebe sredstava prinude i da mišljenje o opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude, osim ako je za procjenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude obrazovana posebna komisija.

Nadređeni policijski službenik mišljenje iz stava 3 ovog člana, sa izvještajem policijskog službenika koji je upotrijebio sredstva prinude dostavlja rukovodiocu nadležne organizacione jedinice.

Rukovodilac nadležne organizacione jedinice sačinjava izvještaj o okolnostima upotrebe sredstava prinude koji sa svim spisima, radi ocjene zakonitosti, dostavlja ministru, u roku od 48 časova od trenutka kad je upotrijebljeno sredstvo prinude.

Zakon o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list CG", br. 11/2015):

Član 68 stav 1 i 3

Ustavnu žalbu može podnijeti svako fizičko i pravno lice, organizacija, naselje, grupa lica i drugi oblici organizovanja koji nemaju svojstvo pravnog lica, ako smatraju da im je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom, pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja.

Ustavna žalba se može podnijeti i prije iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava iz stava 2 ovog člana, ako podnositelj ustavne žalbe dokaže da pravno sredstvo na koje ima pravo u konkretnom predmetu nije ili ne bi bilo djelotvorno.

Član 78

Odluka Ustavnog suda kojom je usvojena ustavna žalba ima pravno dejstvo od dana dostavljanja učesnicima u postupku, u skladu sa Poslovníkom.

Zakonik o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/2009, 49/2010, 47/2014 - Odluka US CG, 2/2015 - Odluka US CG, 35/2015 (čl. 88-91. nijesu u prečišćenom tekstu), 58/2015 - drugi zakon, 28/2018 - Odluka US CG, 116/2020 - Odluka US CG i 145/2021. Vidi: Rješenje US CG - 87/2023)

Član 16

(1) Sud, državni tužilac i drugi državni organi koji učestvuju u krivičnom postupku dužni su da istinito i potpuno utvrde činjenice koje su od važnosti za donošenje zakonite i pravične odluke, kao i da sa jednakom pažnjom ispituju i utvrde činjenice koje terete okrivljenog i one koje mu idu u korist.

(2) Sud je dužan da strankama i braniocu obezbijedi jednake uslove u pogledu predlaganja dokaza i pristupa dokazima i njihovom izvođenju.

Član 44

(1) Osnovno pravo i dužnost državnog tužioca je gonjenje učinilaca krivičnih djela.

(2) Za krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti državni tužilac je nadležan da:

1) izdavanjem obavezujućih naloga ili neposrednim rukovođenjem usmjerava radnje organa uprave nadležnog za policijske poslove (u daljem tekstu: policija), vojne policije, organa uprave nadležnog za poslove carina, organa uprave nadležnog za poslove poreza i drugih organa uprave u izviđaju;

2) donosi rješenja o odlaganju krivičnog gonjenja kad je to predviđeno ovim zakonikom i odbacuje krivične prijave iz razloga pravičnosti;

3) donosi naredbe o sprovođenju istrage, sprovodi istragu i vrši neodložne dokazne radnje u izviđaju;

4) sa okrivljenima u skladu sa ovim zakonikom zaključuje sporazume o priznanju krivice nakon što je prikupio dokaze u skladu sa ovim zakonikom;

5) podiže i zastupa optužnice, odnosno optužne predloge pred nadležnim sudom;

6) izjavljuje pravne lijekove protiv sudskih odluka;

7) vrši i druge radnje određene ovim zakonom.

(3) Radi vršenja ovlaštenja iz stava 2 tačka 1 ovog člana, policija i drugi državni organi dužni su da prije svake preduzete radnje, osim u slučaju hitnosti, obavijeste nadležnog državnog tužioca. Policija i drugi državni organi nadležni za otkrivanje krivičnih djela dužni su da postupe po zahtjevu nadležnog državnog tužioca.

(4) Državni tužilac je dužan da u toku istrage sa jednakom pažnjom utvrdi činjenice koje terete okrivljenog i one koje mu idu u prilog.

Član 256a

(1) Rukovodilac državnog tužilaštva ili državni tužilac kome je predmet dodijeljen u rad dužan je da donese odluku, najkasnije u roku od tri mjeseca od dana prijema predmeta.

(2) Izuzetno, u složenim predmetima zbog obima, činjeničnih ili pravnih pitanja, odluka se mora donijeti najkasnije u roku od šest mjeseci, sa izuzetkom predmeta u kojima se primjenjuju mjere tajnog nadzora kad odluka treba biti donijeta u roku od tri mjeseca od završetka mjere tajnog nadzora. U predmetima u kojima su pribavljani dokazi po zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć, odluka se mora donijeti u roku od mjesec dana od dana pribavljanja dokaza po zamolnicama.

(3) U skraćenom postupku odluka o krivičnoj prijavi se mora donijeti najkasnije u roku od mjesec dana.

(4) Rukovodilac državnog tužilaštva može uz pisano obrazloženje tražiti odobrenje za produženje roka najduže mjesec dana od rukovodioca neposredno višeg državnog tužilaštva, a državni tužilac kojem je predmet dodijeljen u rad može uz pisano obrazloženje tražiti odobrenje za produženje roka od rukovodioca državnog tužilaštva najduže mjesec dana.

Krivični zakonik Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 40/08, 25/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15, 42/15 i 58/15)

Član 42

(1) Sud će učiniocu krivičnog djela odmjeriti kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to djelo, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i uzimajući u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti), a naročito: stepen krivice, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinioca, njegove lične prilike, njegovo držanje poslije učinjenog krivičnog djela, a naročito njegov odnos prema žrtvi krivičnog djela kao i druge okolnosti koje se odnose na ličnost učinioca.

(2) Pri odmjeravanju novčane kazne sud će posebno uzeti u obzir i imovno stanje učinioca.

(3) Okolnost koja je obilježje krivičnog djela ne može se uzeti u obzir i kao otežavajuća, odnosno olakšavajuća okolnost, izuzev ako prelazi mjeru koja je potrebna za postojanje krivičnog djela ili određenog oblika krivičnog djela ili ako postoje dvije ili više ovakvih okolnosti, pa je samo jedna dovoljna za postojanje teže, odnosno lakšeg oblika krivičnog djela.

Uslovna osuda

Član 53

(1) Uslovnom osudom sud učiniocu krivičnog djela utvrđuje kaznu i istovremeno određuje da se ona neće izvršiti, ako osuđeni za vrijeme koje odredi sud, a koje ne može biti kraće od jedne niti duže od pet godina (vrijeme provjeravanja) ne učini novo krivično djelo.

(2) Sud može u uslovnoj osudi odrediti da će se kazna izvršiti i ako osuđeni u određenom roku ne vrati imovinsku korist pribavljenu izvršenjem krivičnog djela, ne naknadi štetu koju je prouzrokovao krivičnim djelom ili ne ispuni druge obaveze predviđene u krivičnopravnim odredbama. Rok za ispunjenje tih obaveza utvrđuje sud u okviru određenog vremena provjeravanja.

(3) Mjere bezbjednosti, izrečene uz uslovnu osudu, izvršavaju se.

Član 167

(1) Ko drugome nanese veliki bol ili teške patnje, bilo da su tjelesne ili duševne, sa ciljem da od njega ili trećeglica dobije priznanje ili drugo obavještenje, ili da ga nezakonito kazni ili da ga zastraši, ili da na njega

izvrši pritisak, ili da zastraši ili izvršipritisak na neko treće lice, ili iz nekog drugog razloga koji je zasniiva na diskriminaciji, kazniče se zatvorom od 6 mjeseci do pet godina.
(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana izvrši službeno lice u vršenju službe ili je djelo izvršeno uz njegov izričit ili prećutni pristanak ili ako je službeno lice podstrekavalo drugo lice na izvršenje djela iz stave 1 ovog člana, kazniče se za djelo iz stavam1 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina.

Zakon o Državnom tužilaštvu ("Službeni list Crne Gore", br. 11/15 i 42/15)

Član 148 stav 1

Rukovodilac državnog tužilaštva ili državni tužilac ovlašćen je da od sudova i drugih državnih organa zahtijeva dostavljanje spisa, informacija i obavještenja potrebnih za preduzimanje radnji iz njegove nadležnosti, a sudovi ili drugi državni organi su dužni da postupe po njegovom zahtjevu.

V OCJENA USTAVNOG SUDA

Dopuštenost

76. Iako je, u konkretnom slučaju, došlo do pravnosnažne osude dvojice zatvorskih policajaca, optuženih za krivično djelo mučenje, iz člana 167 stav 2, u vezi stava 1 u vezi člana 23 stav 2 Krivičnog zakonika učinjeno na štetu podnosioca ustavne žalbe, Ustavni sud je slijedeći stav Evropskog suda za ljudska prava izraženog u predmetu *Valeriu i Nicolae Roşca protiv Moldavije* (zahtjev br. 41704/02, presuda od 20. oktobra 2009. godine, stav 50) zaključio da podnosilac ustavne žalbe time nije izgubio status žrtve, iz razloga što je to pitanje usko povezano sa meritumom onoga na šta se žali, te da se navodi iznijeti u ustavnoj žalbi moraju ispitati sa aspekta povrede prava garantovanih članom 3 Konvencije.

Osnovanost - opšta načela

77. Ustavni sud ukazuje da odredba člana 28 Ustava garantuju nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta i jemstvo da niko ne može biti izložen mučenju, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju, te da je ista garancija sadržana u odredbi člana 3 Evropske Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Iako to nije izričito navedeno u Ustavu, niti u Evropskoj Konvenciji, Ustavni sud ističe da navedene odredbe u sebi sadrže garanciju poštovanja i zaštite materijalnog i procesnog aspekta ovog prava, koji aspekti su izričito garantovani Konvencijom UN.

78. Kada je riječ o materijalnom aspektu prava na nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta i zabrane zlostavljanja, Ustavni sud ukazuje da ovo pravo predstavlja jednu od najosnovnijih vrijednosti demokratskih društava. Član 3 Evropske konvencije, u apsolutnom smislu zabranjuje mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kaznu, bez obzira na okolnosti i ponašanje žrtve (vidi predmete *Iwańczuk protiv Poljske*, br. 25196/94, stav 49, od 15. novembra 2001. godine i *E. i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 33218/96, stav 88, od 26. novembra 2002. godine).

79. Ustavni sud ukazuje da ovo pravo pojedinca za predstavnike državnih organa, stvara obavezu da se uzdrže od radnji kojima se povređuje psihički i fizički integritet lica,

odnosno da se uzdrže od izlaganja tog lica mučenju, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. U rizičnim situacijama, kao što su uspostavljanje javnog reda i mira, sprečavanje krivičnih djela, hvatanje navodnih kriminalaca i zaštita drugih pojedinaca, policijski službenici, u skladu sa zakonom imaju pravo na upotrebu odgovarajućih mjera, uključujući i upotrebu sile. Međutim, Ustavni sud naglašava da dozvoljenu upotrebu sredstava prinude treba razlikovati od situacije kad primjena sredstava prinude prelazi dozvoljene granice i kada dovodi u pitanje jemstvo zabrane zlostavljanja (vidi, *Berlinski protiv Poljske*, predstavka br.27715/95 i 30309/96, presuda od 20. juna 2002. godine, str. od 57 do 65. i *Gladović protiv Hrvatske*, predstavka br. 28847/08, presuda od 10. maja 2011. godine, stav 37).

80. Zlostavljanje mora dostići minimalni stepen težine, odnosno patnje i okrutnosti postupanja da bi se moglo podvesti pod ocjenu prava iz člana 28 Ustava i člana 3 Konvencije. Procjena tog minimalnog nivoa je relativna i zavisi od svih okolnosti konkretnog slučaja, a najviše od trajanja takvog postupanja, njegovog fizičkog i psihičkog efekta, kao i od motiva i cilja takvog postupanja (vidi, *Labita protiv Italije*, br. 26772/95, presuda od 6. aprila 2000. godine, stav 120, *Gladović protiv Hrvatske*, stav 34 i *Mađer protiv Hrvatske*, br. 56185/07, od 21. juna 2011. godine, stav 106). U pogledu ponašanja organa vlasti, posebni faktori koji se uzimaju u obzir su: ponašanje organa vlasti nakon relevantnog događaja, stepen do kojeg je proveden postupak u vezi sa događajem itd. (vidi, *Gakici protiv Turske*, presuda od 10. maja 2001. godine, stav 156).

81. Tako, prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, mučenje (tortura) predstavlja nečovječno ili ponižavajuće postupanje koje je učinjeno sa namjerom da se, zarad određenog cilja, nekom licu nanese veoma ozbiljne, teške i surove fizičke i duševne patnje i bol (vidi, *Aksoy protiv Turske*, br. 21987/93, od 18. decembra 1996. godine, st.63 i 64). Nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje predstavlja oblike zlostavljanja, koji se od mučenja razlikuju po intezitetu nanijetog bola ili patnje. U tom smislu, Evropski sud za ljudska prava je, u predmetima *Labita protiv Italije*, br. 26772/95, presuda od 6. aprila 2000. godine, stav 120, i *Gafgen protiv Njemačke* br. 22978/08, od 1. juna 2010. godine, st. 88 i 89, zauzeo stav:

"Da je postupanje bilo „nečovječno“ zato što je, između ostalog, bilo počinjeno s umišljajem, trajalo je satima bez prekida i izazvalo je ili stvarnu telesnu povredu ili intenzivnu psihičku i mentalnu patnju, a bilo je i „ponižavajuće“ zato što je kod žrtvava izazivalo osećaj straha, duševnog bola i inferiornosti koji je mogao da ih ponizi. (...) Pitanje da li je svrha takvog postupanja bila da ponizi ili omalovaži žrtvu, jeste faktor koji takođe treba uzeti u razmatranje (vidi, na primjer, *V. protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 24888/94, st. 71, ECHR 1999–IX, i presudu od 16. decembra 1997. godine u predmetu *Raninen protiv Finske*, Reports 1997–VIII, str. 2821–22, st. 55), ali odsustvo bilo koje takve svrhe ne može u potpunosti da isključi zaključak da je došlo do povrede člana 3".

82. Sud, međutim, ne pravi uvijek razliku između mučenja i drugih oblika zlostavljanja i može jednostavno utvrditi da je došlo do povrede člana 3 Konvencije (*Cestaro protiv Italije*, predstavka br.6884/11, od 7. aprila 2015. godine). Tako je Sud u predmetu *Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (predstavka br. 5310/70, od 18. januara 1978. godine) utvrdio da pet

tehnika ispitivanja-stajanje uza zid, stavljanje kapuljače, izlaganje buci, lišavanje sna i lišavanje hrane i vode, ne predstavljaju mučenje, jer nijesu dostigli odgovarajući stepen težine, ali predstavljaju nečovječno i ponižavajuće postupanje i povredu člana 3 Konvencije. Naime, Sud ne smatra neophodnim da napravi jasnu razliku između mučenja, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja da bi utvrdio povredu člana 3 Konvencije, jer su navedene kategorije zlostavljanja zabranjene. Granica između mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja je važna kod utvrđivanja iznosa kompenzacije.

83. Za razliku od mučenja, patnja uzrokovana nečovječnim postupanjem ne mora da bude namjerna i ne mora da ima svrhu. U predmetu *Denizci protiv Kipra* (br. 2532/94 i 27207/95, od 23. maja 2001. godine) je utvrđeno da su podnocioci pretrpjeli zlostavljanje, jer su bili izloženi različitim oblicima nečovječnog postupanja, što je dovelo do povrede člana 3 Konvencije. Međutim, kako zlostavljanje nije vršeno radi izvlačenja priznanja, nije došlo do mučenja.

84. Važno je istaći i to da svaka neopravdana upotreba sile od strane policijskih službenika, prema osobama koje su pod njihovim nadzorom, predstavlja ponižavajuće postupanje, čak i kada sama fizička sila nije bila tolikog inteziteta da bi ostavila trajne posledice.

85. Kada je riječ o procesnom aspektu prava na nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta i zabrane zlostavljanja, Ustavni sud ukazuje da, iz odredaba člana 28 Ustava i člana 3 Konvencije proizilazi obaveza nadležnih državnih organa da sprovedu djelotvornu zvaničnu istragu u slučajevima kada lice iznese ozbiljne i uvjerljive navode da je, od strane službenih lica pretrpilo neke od oblika zlostavljanja.

86. U predmetu *Milić i Nikezić protiv Crne Gore*, predstavke br. 54999/10 i 10609/11, presuda od 28. aprila 2015. godine, u kojem su se podnosioci žalili zbog nedjelotvorne zvanične istrage, Evropski sud je utvrdio povredu procesnog aspekta člana 3 Konvencije, u odnosu na oba podnosioca predstavke. U obrazloženju presude je, pored ostalog, navedeno:

"90. Prema utvrđenoj sudskoj praksi Suda, kada fizičko lice ponudi kredibilnu tvrdnju da je bilo predmet ophođenja policije ili drugih sličnih subjekata koji rade u ime države koje je predstavljao povredu člana 3, dužnost je domaćih vlasti da sprovedu djelotvornu zvaničnu istragu (v. *Labita protiv Italije* [GC], br. 26772/95, stav 131, ECHR 2000-IV).

(...)

92. Istraga mora biti detaljna, brza i nezavisna (v. *Mikheyev*, citirano ranije u tekstu ove presude, stavovi 108-110, i *Jasar protiv Bivše jugoslovenske Republike Makedonije*, br. 69908/01, stavovi 56-57, 15. februar 2007).

87. U presudi *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, br. 1451/10, 7260/10 i 7382/10, od 24. novembra 2015. godine, Evropski sud je dao načelne stavove o kvalitetu sprovedene istrage:

"144. Sud konstatuje s tim u vezi da nepostojanje zaključaka iz bilo kakve od datih istraga ne znači, samo po sebi, da je istraga bila nedjelotvorna: obaveza da se vrši istraga "nije obaveza rezultata, već sredstva". Ne mora svaka istraga da bude nužno uspješna niti da dovede do

zaključka koji se poklapa sa prikazom događaja koji je dao tužilac; međutim, ona treba u principu da bude takva da može da dovede do utvrđivanja činjenica predmeta i ako se ispostavi da su navodi tačni, da dovede do identifikovanja i kažnjavanja odgovornih (v. Mikheyev protiv Rusije, br. 77617/01, stav 107, 26 januar 2006). Kada bi bilo drugačije, opšta zabrana torture i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja bi, uprkos svom fundamentalnom značaju, bila nedjelotvorna u praksi i bilo bi moguće u nekim slučajevima da subjekti koji djeluju u ime države zloupotrijebe prava lica pod njihovom kontrolom i to bukvalno nekažnjivo (v. *Labita*[GC], citirano ranije u tekstu ove presude, stav 131)."

88. Evropski sud je, u predmetu *Đurđević protiv Hrvatske*, predstavka br. 52442/09, presuda od 19. jula 2011. godine, utvrdio povredu člana 3 Konvencije, zbog nedjelotvornosti istrage i nedostatka nezavisnosti nadležnog organa, koje je sprovodilo istragu, istakavši:

"84. Istraga mora biti i djelotvorna u smislu da može dovesti do utvrđenja je li sila koju je upotrijebila policija bila opravdana u okolnostima (vidi predmet *Kaya protiv Turske*, od 19. februara 1998. godine, stav 87. Reports 1998-I). Istraga ozbiljnih navoda o zlostavljanju mora biti temeljita. To znači da vlasti uvijek moraju ulagati ozbiljne napore kako bi utvrdile što se dogodilo i da se, kad je riječ o zatvaranju istrage, ne bi smjele oslanjati na brzoplete ili neutemeljene zaključke, niti bi na takvim zaključcima smjele temeljiti svoje odluke (vidi *Assenov i ostali*, presuda prethodno citirana, stav 103. itd.). Vlasti trebaju poduzeti sve razumne mjere koje su im na raspolaganju kako bi osigurale dokaze koji se odnose na izgred, uključujući, između ostalog, i iskaze očevidaca i forenzičke dokaze (vidi *Tannkulu protiv Turske* [GC], br. 23763/94, ECHR 1999-IV, stav 104. itd., te *Gül protiv Turske*, br. 22676/93, stav 89, od 14. decembar 2000. godine). Svaki nedostatak istrage koji podriava njenu sposobnost da se kroz nju utvrdi uzrok smrti ili odgovorna osoba može predstavljati rizik da ovaj standard neće biti zadovoljen.

85. Da bi istraga bila djelotvorna, uopšteno se može smatrati potrebnim da osobe nadležne za sprovođenje istrage i osobe koje je sprovode budu nezavisne od osoba koje su sudjelovale u događajima (vidi, na primjer, *Barbu Anghelescu protiv Rumunjske*, br. 46430/99, stav 66., presuda od 5. oktobra 2004. godine). To ne znači samo nepostojanje hijerarhijske ili institucionalne veze, nego i praktičnu nezavisnost (vidi naprijed citirani *Boicenco*, stavak 121.).

87. (...) Budući da su policijski službenici koji su provodili istragu bili podređeni istom zapovjednom lancu kao i oni policijski službenici koji su bili podvrgnuti istrazi, to dovodi do ozbiljnih sumnji o njihovoj sposobnosti da provedu nezavisnu istragu (vidi, *mutatis mutandis*, *Oğur protiv Turske* [GC], br. 21594/93, stav 91., ECHR 1999- III)."

89. Pored navedenog, Ustavni sud ukazuje da istraga mora da bude brza-ekspeditivna. Hitan odgovor nadležnih organa na prijave zlostavljanja smatra se suštinski važnim za povjerenje javnosti u privrženost državnih organa vladavini prava i sprečavanje utiska o saradnji tih organa sa počiniocima krivičnih djela ili o toleranciji nezakonitih radnji (vidi, *Bouyid v Belgija*, br. predstavke 23380/09, presuda od 28. septembra 2015. godine, stav 121).

Primjena opštih načela na konkretan slučaj

Materijalno pravni aspekt člana 3 Konvencije

90. U vezi sa tvrdnjama podnosioca o povredi materijalnog aspekta prava iz člana 28 Ustava i člana 3 Konvencije, Ustavni sud naglašava da tvrdnje o zlostavljanju moraju biti potkrijepljene odgovarajućim dokazima, te da, u skladu sa praksom Evropskog suda, koju prihvata i Ustavni sud, tvrdnje o zlostavljanju moraju biti dokazane „van razumne sumnje“, a dokazi o zlostavljanju moraju proisteci iz „skupa indicija, ili iz neosporenih, dovoljno ozbiljnih, jasnih i usaglašenih pretpostavki“ (vidi, presude ECHR, *Irska protiv Velike Britanije*, br. 5310/71, od 18. januara 1978. godine, stav 161, *Salman protiv Turske*, br. 21986/93, od 27. juna 2000. godine, stav 100 i *Labita protiv Italije*, stav 121).

91. Svaki od oblika zlostavljanja mora dostići minimalni stepen težine ili surovosti, da bi se moglo razmatrati u okvirima člana 3 Konvencije. Tako je kod mučenja potrebno postojanje namjere da se nanese fizičke i duševne patnje i bol, kao i namjera da se patnja i bol prouzrokuju sa određenim ciljem, dok kod nečovječnog postupanja nije neophodno niti odlučujuće postojanje ovakve namjere. Najzad, kada je riječ o ponižavajućem postupanju, Sud konstatuje da je za ovaj oblik zlostavljanja riječ o postupanju koje ima za cilj da se određeno lice ponizi, te da se kod istog stvori osjećaj straha, duševnog bola i inferiornosti. Konačno, da bi se odgovorilo na pitanje da li je podnosilac zaista bio i zlostavljan, i ako jeste, o kojem obliku zlostavljanja je riječ, Ustavni sud mora da ocijeni da li su primijenjene mjere prinude zaista bile i neophodne, odnosno da li je primijenjena fizička sila bila prekomjerna (vidi, *Ivan Vasilev protiv Bugarske*, br. 48130/99, od 12. aprila 2007. godine, stav 63).

92. Ustavni sud posebno naglašava da, u slučaju kada postoji tvrdnja podnosioca da je povrijeđen od strane državnih službenika, pretpostavlja se da su upravo državni službenici odgovorni za tjelesne povrede lica koje je lišeno slobode, sve dok oni ne pruže dokaze i opravdanja za povrede, u vidu isticanja navoda da je pritvoreno lice bilo povrijeđeno prije lišenja slobode, da ga je povrijedio neko ko nije državni službenik ili da se sam povrijedio.

93. Kod pritužbi o zlostavljanju teret dokazivanja pada na organe vlasti, u okolnostima kada isključivo vlasti imaju saznanja o događaju. Tako se u predmetu *Bouyid protiv Belgije* (predstavka br. 23380/09, od 28. septembra 2015. godine) ističe:

„...kada za događaje o kojima je riječ, potpuno ili velikim dijelom, znaju isključivo vlasti, kao kada je riječ o licima u pritvoru, postoje čvrste pretpostavke o činjenicama u pogledu načina na koji su nastale povrede tokom pritvora. Tada je teret dokazivanja na državi, koja je u obavezi da pruži zadovoljavajuće i uvjerljivo objašnjenje na osnovu dokaza kojima se osporava opis događaja koji je dala žrtva. U odsustvu ovakvog objašnjenja, Sud može donijeti zaključke koji su nepovoljni po državu. Ovo je opravdano činjenicom da su lica u pritvoru u ranjivom položaju i da su vlasti u obavezi da ih štite...“

94. U slučaju kada nadležni državni organi ne pruže adekvatne i uvjerljive dokaze da povrede lica lišenog slobode nijesu nastale djelovanjem državnih službenika, postoji odgovornost za kršenja člana 3 Konvencije. Navedenu pretpostavku treba da primjenjuje nadležno tužilaštvo i da, u slučaju kršenja člana 3 Konvencije, sprovede djelotvornu istragu.

95. U kontekstu navedenog, Ustavni sud ocjenjuje da se, na osnovu dokaza pribavljenih u predmetu Ktr. br. 48/15, a naročito nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke, koja je opisala povrede koje su nanijete podnosiocu ustavne žalbe, može se "van razumne sumnje" potvrditi vjerodostojnost podnosiocjeve tvrdnje da je kritičnog dana bio izložen mučenju od strane zatvorskih policajaca, na način što su mu isti zadali 6 udaraca gumenom palicom i da je tom prilikom zadobio lake tjelesne povrede, koje su, zbog načina nanošenja, morale kod njega izazvati fizičku i psihičku patnju i bol. Državni službenici, koji su saslušani u svojstvu svjedoka od strane postupajućeg tužioca, ničim nijesu dokazali da su konstatovane povrede kod podnosioca nastale na drugačiji način od onoga koji je opisao podnosilac u svom iskazu. U prilog navedenom je i pravosnažna presuda Višeg suda u Podgorici, kojom su zatvorski policajci Duborija Božo i Leković Časlav osuđeni, da su kao saizvršioци, izvršili krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stave 1 KZ CG.

96. U pogledu opravdanosti upotrebe sredstava prinude, Ustavni sud smatra da se upotrijebljena fizička sila prema podnosiocu, u konkretnom slučaju, ne može podvesti pod razloge pobrojane u relevantnim odredbama Zakona o unutrašnjim poslovima i Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova. Naime, u konkretnom slučaju zatvorski policajci Duborija Božo i Leković Časlav su, zajedno sa još nekoliko neidentifikovanih zatvorskih policajaca, podnosiocu ustavne žalbe, prilikom smještaja u boks Disciplinskog odjeljenja zadali više udaraca službenim palicama – pendrecima, sa namjerom da ga nezakonito kazne zbog pretpostavljenog učešća u događaju od prethodnog dana, 14. januara 2015. godine. Tom prilikom su mu zadali 6 udaraca pendrekom po leđima, a jačina upotrijebljene sile je, u konkretnom slučaju dovela do lake tjelesne povrede podnosioca. U kontekstu navedenog, Ustavni sud smatra relevantnim stav Evropskog suda, prema kojem, svako pribjegavanje fizičkoj sili koja nije neophodna, u načelu može dovesti do ugrožavanja, odnosno povrede fizičkog i psihičkog integriteta pojedinca, odnosno dovesti u pitanje jemstvo zabrane zlostavljanja (vidi, *Hajnal protiv Srbije*, br. 36937/06, od 19. juna 2012. godine, stav 80).

97. Slijedom navedenog, Ustavni sud je ocijenio da je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđen materijalni aspekt prava garantovan odredbama člana 28 Ustava i člana 3 Evropske konvencije.

Procesni aspekt člana 3 Konvencije

98. Ocjenjujući osnovanost žalbenih navoda o povredi procesnog aspekta prava iz člana 28 Ustava i člana 3 Konvencije, a u vezi sa tvrdnjama podnosioca da su nadležni organi propustili da sprovedu djelotvornu istragu, povodom inkriminisanog događaja, Ustavni sud ponovo ukazuje da se djelotvorna zvanična istraga mora sprovesti na način da dovede do utvrđivanja činjenica konkretnog slučaja, kao i da, ukoliko se dokaže da su navodi o zlostavljanju istiniti, dovede do identifikovanja i kažnjavanja odgovornih (*Mikheyev protiv Rusije*, br. 77617/01, od 26. januara 2006. godine).

99. Ustavni sud ukazuje da svaka istraga ne mora biti, nužno, uspješna, jer ova obaveza ne uključuje zahtjev da istraga rezultira stvarnim otkrivanjem počinioca i njegovo privođenje nadležnim pravosudnim organima. Međutim, određeni nedostaci u istrazi, koji umanjuju mogućnost da se utvrde sve činjenice i identifikuju počinioci, krši njenu djelotvornost.

100. Iako je u konkretnom slučaju, istraga dovela do otkrivanja nekih od počinalaca i kasnije, nakon sprovedenog krivičnog postupka, i njihove osude, Ustavni sud smatra da sprovedena istraga ipak, u odnosu na podnosioca ustavne žalbe, nije bila ni temeljna ni hitna.

101. Iz optužnice Osnovnog državnog tužilaštva, Kt. br. 738/17, od 29. juna 2017. godine, proizilazi da su činjenično stanje zasnovali, između ostalog, na iskazu podnosioca ustavne žalbe koje je dao postupajućem tužiocu dana 19. januara 2015. godine i 18. februara 2015. godine, nalazu i mišljenju sudskog vještaka medicinske struke prof. dr Čukić Dragane od 14. februara 2015. godine i službenoj zabilješci Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija KPD Podgorica, br. KPD-N 40/12, od 15. januara 2015. godine. Iz službene zabilješke KPD-N 40/12, od 15. januara 2015. godine, koju je u prostorijama Kazneno-popravnog doma sačinio Leković Časlav proizilazi da je dana 15. januara 2015. godine, u 10 i 15 časova, po naređenju RSO Durutovića smjestio sa kolegom Duborija Božom u Disciplinsko odjeljenje osuđenog Kruščić Miloša, jer je isti bio učesnik napada na službena lica prethodnog dana. Ovu službenu zabilješku je Zavod za izvršenje krivičnih sankcija dostavio postupajućem tužiocu 24. jula 2015. godine. Dakle, ključni dokazi su tužilaštvu bili poznati 2015. godine, i to prije nego što je tužilaštvo podiglo optužnicu, Kt. br. 670/15, od 7. decembra 2015. godine, protiv deseterice službenika Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija za krivična djela mučenje i teška tjelesna povreda. Ustavni sud primjećuje da je tužilaštvo dopisom, od 14. juna 2016. godine, od Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, tražilo dostavljanje predmetne zabilješke, u formi originala ili ovjerene kopije, ali nalazi da činjenica što je ista 2015. godine, dostavljena kao neovjerena kopija nije mogla predstavljati prepreku, da tužilaštvo po dobijanju iste i upoznavanja sa njenom sadržinom, pozove Leković Časlava i sasluša ga u svojstvu osumnjičenog.

102. Temeljna istraga, svakako podrazumijeva: saslušanje lica za koja se osnovano sumnja da su počinili krivično djelo ili njihovog neposrednog starješine, saslušanje svjedoka koji su očevidci događaja, određivanje dodatnih vještačenja i dr. Razmatrajući navedeni standard, Ustavni sud je, uvidom u dostavljene spise predmeta, utvrdio da tužilaštvo, nakon prijema službene zabilješke nije pozvalo i saslušalo zatvorskog policajca Leković Časlava, na okolnosti sprovedenja podnosioca ustavne žalbe u Disciplinsko odjeljenje, što je dovelo do toga (a imajući u vidu da je isti kasnije optužen) da isti nije obuhvaćen optužnicom Kt. br. 670/15, od 7. decembra 2015. godine, a kojom je između ostalih bio obuhvaćen i Duborija Božo, za krivična djela učinjena na štetu Lučić Luke i Jelić Dragutina, ali ne i podnosioca ustavne žalbe.

103. Kada je u pitanju hitnost u postupanju tužilaštva, Ustavni sud primjećuje da se tužilaštvo, u konkretnom slučaju, odmah uključilo u istragu, pa je 19. i 20. januara saslušalo

oštećene, među kojim i podnosioca ustavne žalbe, a dana 19. januara 2015. godine izdalo i naredbu da se izvrši vještačenje od strane vještaka medicinske struke, prof. dr Dragane Čukić, koja je istog dana pregledala i fotografisala oštećene i 16. februara urađen nalaz i mišljenje dostavila tužilaštvu. Takođe se zahtjevom od 20. januara 2015. godine obratio Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija radi izuzimanja snimaka sa kamera u Disciplinskom odjeljenju od 14. i 15. januara 2015.

104. Međutim, zatvorski policajci Duborija Božo i Leković Časlav, su u svojstvu osumnjičenih, saslušani tek 23. juna 2017. godine, a optužnica protiv njih, Kt. br. 738/17, podignuta 29. septembra 2017. godine.

105. Ustavni sud zaključuje da istraga, u odnosu na podnosioca ustavne žalbe, nije bila temeljna jer je tužilaštvo propustilo da podvrgne provjeri i objektivno ocijeni sve dokaze koji su bili neophodni da se utvrde relevantne činjenice u vezi sa spornim događajem, već je to učinjeno dvije godine kasnije, a što je dovelo do toga da je istraga trajala duže nego što je u datim okolnostima bilo opravdano, čime je povrijeđen i standard hitnosti u postupanju.

106. U vezi prednjeg, Ustavni sud primjećuje da nijesu identifikovani svi službenici ZIKS-a koji su učestvovali u napadu na podnosioca ustavne žalbe, ali da je dana 21. januara 2025. godine, u odnosu na njih, nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja. Ustavni sud napominje da je u svim postupcima u kojima je dolazilo do zastarjelosti gonjenja, ili u kojima su službenici okrivljeni ili osuđeni za zlostavljanje amnestirani ili pomilovani, Evropski sud je utvrđivao povrede člana 3 Konvencije.

107. Na osnovu izloženog, Ustavni sud smatra da istraga (izviđaj) Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici nije zadovoljila standade temeljitosti i hitnosti istrage i da nije dovela do identifikacije i kažnjavanja svih zatvorskih policajaca, za koje se osnovano sumnja da su, na štetu podnosioca, izvršili krivično djelo mučenje. Upravo u tim propustima, Ustavni sud nalazi neispunjenje pozitivne obaveze nadležnih organa da poštuju i zaštite procesni aspekt prava iz odredaba člana 28 Ustava i člana 3 Evropske konvencije.

ADEKVATNOST KAŽNJAVANJA

108. U presudi *Čehić protiv Hrvatske*, br. zahtjeva 14043/19, od 22. oktobra 2024. godine, Evropski sud je naveo da kada proceduralni zahtevi iz člana 3 Konvencije prevazilaze fazu preliminarne istrage, tj. kada istraga vodi do pravnog postupka pred nacionalnim sudovima, onda postupak u cjelini, uključujući i sudsku fazu, mora ispuniti uslove iz člana 3 Konvencije. To znači da ni pod kojim okolnostima domaći pravosudni organi ne smiju dopustiti da nanesena fizička ili psihička patnja prođe nekažnjeno. Ovo je od suštinskog značaja za očuvanje poverenja javnosti u vladavinu prava i javnu podršku vladavini prava, kao i za sprječavanje privida da domaći pravosudni organi tolerišu ili dogovaraju nezakonite radnje.

109. Ustavni sud podsjeća da nije na njemu da provjerava da li su sudovi pravilno primijenili relevantno pravo, niti da razmatra individualnu krivičnu odgovornost počinilaca zlostavljanja, kao ni da odlučuje o stepenu krivice dotične osobe ili da određuje kaznu koja će biti izrečena, jer ova pitanja spadaju u isključivu nadležnost krivičnih sudova. Međutim, prema članu 19 Konvencije i u skladu sa principom da Konvencija garantuje prava koja nijesu teorijska ili iluzorna, već praktična i djelotvorna, Ustavni sud mora zadržati svoju nadzornu funkciju i intervenisati u slučajevima kada postoji očigledna nesrazmera između težine djela i sankcije izrečene državnim službenicima u slučaju zlostavljanja koje su izvršili (*Zontul protiv Grčke*, zahtjev br. 12294/07, presuda od 17. januara 2012. godine). Procjena adekvatnosti kazne će zavisiti od okolnosti konkretnog slučaja (vidi, *Ilhan*, gore citirano, stav 92). U suprotnom, obaveza država da sprovedu efikasnu istragu izgubila bi veliki deo svog značenja.

110. Evropski komitet za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) je u Opštem izveštaju br. 14 – Borba protiv nekažnjivosti ukazao na važnost strogog kažnjavanja za djela zlostavljanja i pozvao države ugovornice da zauzmu čvrst stav u odnosu na djela zlostavljanja izvršena od strane pripadnika službi za sprovođenje zakona:

„Sasvim je sigurno da istraga, koliko god bila uspješno sprovedena, neće imati nikakvog značaja ako su kaznene mjere izrečene za zlostavljanje neprimjerene. Kada se zlostavljanje dokaže, treba da uslijedi odgovarajuća kazna. Ta kazna bi trebalo da ima snažan odvraćajući efekat. U suprotnom, izricanje blagih kazni može samo da pripadnike službi za sprovođenje zakona sklone zlostavljanju učvrsti u uvjerenju da to mogu da čine nekažnjeno. Naravno, sudske vlasti su nezavisne i stoga mogu da, u okviru normi propisanih zakonom, izreknu primjerenu kaznu u svakom pojedinačnom slučaju. Međutim, imajući u vidu te norme, namjera zakonodavca mora biti jasna: krivičnopravni sistem treba da zauzme čvrst stav u odnosu na mučenje i zlostavljanje od strane pripadnika službi za sprovođenje zakona. Slično tome, kaznene mjere izrečene po utvrđivanju disciplinske odgovornosti treba da budu primjerene težini učinjenog dela.“

111. U Izvještaju Evropskog komiteta je navedeno i da se kredibilitet zabrane mučenja i drugih oblika zlostavljanja narušava svaki put kad službenici koji izvrše ta djela ne odgovaraju za svoje postupke, da nekažnjivost ohrabruje potencijalne izvršioce akata zlostavljanja da te akte nastave da vrše, te da se tako sabotiraju svi naponi za promovisanje principa ljudskih prava kroz stroge politike zapošljavanja i profesionalne obuke. Komitet ukazuje da nasuprot tome, kad se zvaničnici koji naređuju, odobravaju ili vrše mučenje ili neki drugi oblik zlostavljanja dovedu pred lice pravde za svoja dela ili propuste, šalje jasna poruka da se takvo ponašanje ne toleriše. Osim što ima značajnu odvraćajuću ulogu, ovakva poruka uvjerava širu javnost da niko nije iznad zakona, ni oni koji su odgovorni za njegovo sprovođenje.

112. Evropski sud je, u brojnim presudama, iznio stav da, u slučajevima koji se tiču torture ili maltretiranja od strane državnih službenika, krivični postupak ne treba obustavljati zbog zastarjelosti, kao i da se u takvim slučajevima ne bi trebalo tolerisati amnestije i pomilovanja. U svim postupcima u kojima je dolazilo do zastarjelosti gonjenja, ili u kojima su službenici okrivljeni ili osuđeni za zlostavljanje amnestirani ili pomilovani, Evropski sud je

utvrđivao povrede člana 3 Konvencije. Isto važi i za uslovne kazne. Prema praksi Evropskog suda, uslovne kazne spadaju u kategoriju mjera koje su neprihvatljive za krivična djela zlostavljanja, budući da je njihova svrha da se osude na efektivne kazne zatvora ne izvrše pod određenim uslovima, što u praktičnom smislu rezultira nekažnjivošću učinilaca zlostavljanja. Uslovne kazne se mogu uporediti i sa djelimičnom amnestijom i nijesu dovoljne da obezbijede prevenciju zlostavljanja (*Okkali protiv Turske*, br. zahtjeva 52067/99, presuda od 17. oktobra 2006. godine, pravosnažna 12. februara 2007. godine, stavovi 74-78; *Gefgen protiv Njemačke*, zahtjev br. 22978/05, presuda od 1. jula 2010. godine, stav 124, *Cestaro protiv Italije*, br. zahtjeva. 6884/11, od 7. aprila 2015. godine, pravosnažna 7. jula 2015. godine, stav 208).

113. Ustavni sud primjećuje da je Osnovni sud u Danilovgradu, zatvorske policajce Duborija Boža i Leković Časlava oglosio krivim da su kao saizvršioци izvršili krivično djelo mučenje iz člana 167 stav 2, u vezi stav 1 u vezi člana 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu podnosioca ustavne žalbe i osudio ih na kazne zatvora u trajanju od po 6 (šest) mjeseci, koje kazne je nakon ukidanja odluke od strane Višeg suda u Podgorici, smanjio na po 4 (mjeseca). Viši sud je, odlučujući u žalbenom postupku, navedene zatvorske policajce oslobodio od optužbe, da bi im, nakon ukidnog rješenja Vrhovnog suda, u ponovnom postupku po žalbi izrekao uslovne osude, s tim što im se kao utvrđene uzimaju kazne zatvora u trajanju od po 4 (četiri) mjeseca i istovremeno određuje da se kazne neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od 2 (dvije) godine, od dana pravosnažnosti ove presude ne učine novo krivično djelo.

114. U pogledu pravila za odmeravanje kazne, Krivični zakonik Crne Gore propisuje da će sud učiniocu krivičnog djela odmjeriti kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to djelo, uzimajući u obzir svrhu kažnjavanja i sve okolnosti koje utiču na to da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti), a naročito: stepen krivice, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinioca, njegove lične prilike, njegovo držanje poslije učinjenog krivičnog djela, a naročito njegov odnos prema žrtvi krivičnog djela, kao i druge okolnosti koje se odnose na ličnost učinioca. Pri odmjeravanju novčane kazne, sud će posebno uzeti u obzir i imovno stanje učinioca (član 42, st. 1 i 2).

115. Ustavni sud primjećuje da je Viši sud u Podgorici na strani Duborija Boža, cijenio porodične prilike - oženjen, otac troje djece, kao i činjenicu da ranije nije osuđivan, a na strani okrivljenog Leković Časlava od olakšavajućih okolnosti cijenio je porodične prilike, loše imovno stanje i što je isti ranije neosuđivan. Viši sud u Podgorici je obojici, kao olakšavajuću okolnost cijenio to što se podnosilac ustavne žalbe nije pridružio krivičnom gonjenju. Shodno naprijed citiranoj odredbi, Viši sud u Podgorici je bio dužan da uzme u obzir i olakšavajuće i otežavajuće okolnosti. Međutim, od otežavajućih okolnosti nije cijenio niti jednu, već, naprotiv, samo je konstatovano njihovo odsustvo. Ustavni sud zapaža da nijedan od zatvorskih policajaca nije pokazao znake kajanja, već su tokom postupka negirali bilo kakvo zlostavljanje sa njihove strane.

116. Ustavni sud, takođe, zapaža da je Duborija Božo, u drugom predmetu formiranom povodom istog događaja, presudom Osnovnog suda u Danilovgradu, K. br. 2/16 od 23. septembra 2019. godine, koja je postala pravosnažna 25. maja 2020. godine, dakle prije nego je osporena presuda postala pravosnažna (10. septembar 2020. godine), kao saizvršilac sa još devet zatvorskih policajaca, osuđen za dva krivičnih djela mučenje, iz člana 167 stav 2, u vezi stava 23 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinjenih na štetu Lučić Luke i Jelić Dragutina u sticaju sa krivičnim djelom teška tjelesna povreda iz člana 151 stav 1, u vezi člana 23 Krivičnog zakonika Crne Gore na štetu Jelić Dragutina i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 9 mjeseci. Međutim, Viši sud je i ovu presudu preinačio na način što je svim osuđenim policijskim službenicima izrekao uslovnu osudu. Ustavni sud smatra da se i ova okolnost morala imati u vidu prilikom odmjeravanja kazne Duborija Božu.

117. U vezi prednjeg, Ustavni sud ukazuje da je Evropski sud, u presudi *Valeriu i Nicolae Roșca protiv Moldavije*, zahtjev br. 41704/02, presuda od 20. oktobra 2009. godine, pravosnažna od 20. januara 2010. godine, utvrdio povredu člana 3 Konvencije, jer je trojici policijskih službenika, za maltretiranje podnosioca predstavke, izrečena blaga kazna, pri čijem odmjeravanju su cijenjene samo olakšavajuće okolnosti i to da su policajci relativno mladi, da imaju porodice, da ranije nijesu osuđivani i da su pozitivno gledani u društvu (ugled), a da se nijesu osvrnuli na otežavajuće okolnosti, posebno pri činjenici da osuđeni nijesu izrazili kajanje, već su negirali izvršenje djela.

118. Za Ustavni sud je posebno sporno, to što je Viši sud u Podgorici, kao olakšavajuću okolnost cijenio činjenicu da se podnosilac ustavne žalbe nije pridružio krivičnom gonjenju protiv osuđenih. Naime, Viši sud u Podgorici je morao imati u vidu da je podnosilac ustavne žalbe bio podvrgnut mučenju od strane istih policijskih službenika, te da psihološki efekti maltretiranja koje vrše državni službenici mogu ugroziti sposobnost žrtava da se žale na postupanje koje im je nanoseno, i stoga može predstavljati značajnu prepreku za pravo na obeštećenje žrtava torture i drugog zlostavljanja. Takvi faktori mogu uticati i na to da žrtvu čine nesposobnom da preduzme neophodne korake za pokretanje postupaka protiv počinioca bez odlaganja. Takva prepreka može postati posebno teško savladiva kada je žrtva nakon događaja neprekidno pod kontrolom osoba koje su bile umiješane u zlostavljanje (*Mafalani protiv Hrvatske*, br. 32325/13, stav 82, 9. jula 2015., i *Ochigava protiv Gruzije*, br. 14142/15, stav 51, 16. februara 2023.).

119. Ustavni sud zaključuje da se uslovne osude, izrečene u konkretnom slučaju, ne mogu smatrati adekvatnim odgovorom na povredu člana 28 Ustava Crne Gore i člana 3 Evropske konvencije, čak i u kontekstu prakse kažnjavanja od strane sudova. Ovakva kazna, koja očigledno nije srazmerna povredi jednog od ključnih prava Konvencije, ne proizvodi neophodni efekat odvratanja, kako bi spriječila nove povrede zabrane zlostavljanja u budućnosti, čimje je povrijeđen procesni aspekt člana 3 Konvencije. Iz navedenih razloga, shodno članu 76 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu, odlučeno je kao u stavu IV izreke.

120. Ustavni sud ocjenjuje da je, usled nepostupanja nadležnog državnog tužilaštva u konkretnom slučaju, podnosiocu ustavne žalbe povrijeđen materijalni i procesni aspekt prava

iz člana 28 Ustava i člana 3 Evropske konvencije. Takođe, Ustavni sud ocjenjuje da je postupanjem Višeg suda u Podgorici, u vidu izricanja blagih osuda učiniocima krivičnog djela mučenje, povrijeđen član 3 Konvencije.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 531/21
21. februar 2025. godine
Podgorica

